

Warszawa, dnia 30 grudnia 2022 r.

GENERALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

DOOŚ-WDŚZIL.420.29.2021.MKW.mk.20

DECYZJA

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 i 2 oraz art. 127 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, ze zm.), dalej Kpa, po rozpatrzeniu odwołań: [REDAKTOWANE] z dnia 19 sierpnia 2021 r., [REDAKTOWANE] z dnia 19 sierpnia 2021 r., [REDAKTOWANE] z dnia 26 sierpnia 2021 r., K-B Sp. z o.o. Sp. k. z dnia 30 sierpnia 2021 r. reprezentowanej przez prokurenta [REDAKTOWANE] od decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 30 lipca 2021 r., znak: WOO-I.420.16.2020.KT.46, o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie drogi krajowej nr 74 do parametrów drogi 2-jezdniowej, klasy ekspresowej na odcinku przejścia przez Kielce (węzeł Kielce Zachód/S7 – węzeł Kielce Bocianek/DK73) według wariantu 3 Dwa tunele,

1. uchylam punkt I.2.7. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Lokalizację zaplecza budowy i baz materiałowo-sprzętowych przewidzieć:

- a) w miejscach oddalonych minimum 100 m od Zalewu Kieleckiego oraz brzegów rzeki Silnicy i rzeki Sufraganiec,
- b) poza obrębem rzutu koron drzew i systemu korzeniowego, jednak w promieniu nie mniejszym niż 3 m od pni drzew”;

2. uchylam punkt I.2.8. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Niezanieczyszczone masy ziemne, powstające podczas prac budowlanych w jak największym stopniu zagospodarować na terenie planowanej inwestycji (wykorzystać np.: do budowy nasypów, niwelacji terenu). Nie składować mas ziemnych w odległości minimum 50 m od rzeki Silnica i Zalewu Kieleckiego oraz rzeki Sufraganiec. Humus składować oddzielnie i wykorzystać w pierwszej kolejności do rekultywacji terenu w bezpośrednim sąsiedztwie drogi, do odtworzenia warstwy glebowej wokół dróg”;

3. uchylam punkt I.2.14. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„W przypadku odprowadzania wód z odwodnienia wykopów do cieków oraz do kanalizacji deszczowej, wymagane jest ich oczyszczenie z zawiesiny za pomocą osadników”;

4. uchylam punkt I.2.16. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„W czasie prowadzenia prac przygotowawczych oraz robót budowlanych zapewnić nadzór inwestorski przyrodniczy, pełniony przez osoby legitymujące się doświadczeniem i wykształceniem odpowiednim do zakresu wykonywanego nadzoru, obejmujący:

- 1) w zakresie nadzoru herpetologicznego/teriologicznego:

- a) kontrolę terenu budowy całego odcinka inwestycji (w tym wykopów, zagłębień wypełnionych wodą, zastoisk i zalewisk, rowów, studni, elementów urządzeń podczyszczających wody opadowe) w celu poszukiwania uwieczonych zwierząt (płazów, małych ssaków); ze szczególnym uwzględnieniem odcinków w rejonie występowania siedlisk płazów: w km 3+400 do km 3+600 drogi S74 w rejonie rzeki Silnica i Zalewu Kieleckiego, w rejonie rzeki Sufraganiec. Teren budowy musi być poddawany przez nadzór herpetologiczny regularnym kontrolom w trakcie całego okresu aktywności zinwentaryzowanych gatunków – w okresie wiosennych i jesiennych migracji, tj. od 1 marca do 15 maja oraz od 15 sierpnia do 15 października dwa razy dziennie (rano i wieczorem), w pozostałym okresie aktywności raz dziennie. W przypadku stwierdzenia obecności zwierząt, osobniki przenieść pod nadzorem przyrodniczym do odpowiedniego dla danego gatunku miejsca o cechach siedliska, w którym występuje w sposób naturalny, oddalonego poza zasięg oddziaływania inwestycji,
 - b) kontrolę wykopów przed ich zasypaniem celem wykluczenia obecności płazów i drobnych zwierząt,
 - c) nadzór nad czynnościami związanymi z usuwaniem wierzchniej warstwy ziemi,
 - d) realizację warunków I.2.26. (w brzmieniu nadanym punktem 11 niniejszej decyzji), I.2.27. (w brzmieniu nadanym punktem 12 niniejszej decyzji), w tym wyznaczanie dodatkowych miejsc lokalizacji tymczasowych wygradzeń herpetologicznych;
- 2) w zakresie nadzoru ornitologicznego i chiropterologicznego realizację warunku I.2.17. (w brzmieniu nadanym punktem 5 niniejszej decyzji);
- 3) w zakresie nadzoru dendrologicznego:
- a) nadzór nad zabezpieczeniem drzew nieprzeznaczonych do wycinki i pracami w ich obrębie – nad realizacją warunku I.2.18. (w brzmieniu nadanym punktem 6 niniejszej decyzji),
 - b) nadzór nad wykonaniem nasadzeń kompensujących – nad realizacją warunku I.2.19. (w brzmieniu nadanym punktem 7 niniejszej decyzji),
 - c) wykonanie kontroli występowania chronionej lichenobioty w obrębie drzew przeznaczonych do wycinki – nad realizacją warunku I.2.17. (w brzmieniu nadanym punktem 5 niniejszej decyzji),
 - d) monitoring udatności nasadzeń;
- 4) nadzór ichtiologiczny przy prowadzeniu prac w obrębie skarp zbiornika Zalew Kielecki, a także przy prowadzeniu prac w rejonie skarp i dna rzeki Sufraganiec, Silnica”;

5. uchylam punkt I.2.17. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Wycinkę drzew i krzewów kolidujących z realizacją planowanego przedsięwzięcia przeprowadzić poza okresem lęgu ptaków i wychowywania młodych, tj. w okresie od 16 października do końca lutego; dopuszcza się przeprowadzenie wycinki w okresie lęgowym, lecz po uprzednim potwierdzeniu przez specjalistę ornitologa braku lęgów gatunków chronionych. Kontrolę zajęcia siedlisk przeprowadzić należy nie wcześniej niż 10 dni przed rozpoczęciem prac. W przypadku wykrycia lęgów gatunków chronionych należy zaprzestać wycinki do czasu stwierdzenia przez nadzór ornitologiczny wyprowadzenia młodych z gniazd i postępować zgodnie z zaleceniami nadzoru przyrodniczego. Ponadto, niezależnie od terminu wycinki, drzewa przeznaczone do usunięcia o obwodzie powyżej 50 cm na wysokości 5 cm należy skontrolować pod kątem występowania chronionej lichenobioty przez specjalistę lichenologa, a także pod kątem

wykorzystania tych drzew jako schronienia letniego oraz zimowego nietoperzy. Kontrola musi zostać przeprowadzona przez specjalistę chiropterologa z nadzoru przyrodniczego, nie wcześniej niż 10 dni przed rozpoczęciem prac. W przypadku stwierdzenia obecności stanowisk gatunków chronionych lub ich siedlisk, należy wstrzymać wycinkę oraz podjąć działania określone przez ww. nadzór”;

6. uchylam punkt I.2.18. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„W celu ochrony drzew i krzewów nieprzeznaczonych do wycinki, znajdujących się w obrębie inwestycji, tj. na terenie będącym placem budowy, na etapie realizacji inwestycji:

- 1) nie składować materiałów budowlanych, odpadów, mas ziemnych, ani nie parkować pojazdów, w tym ciężkiego sprzętu w obrębie rzutu koron drzew i systemu korzeniowego, przestrzeń ta nie może być jednak mniejsza niż w promieniu 3 m od pni drzew;
- 2) nie poruszać się pojazdami w tym ciężkim sprzętem w obrębie rzutu koron drzew i systemu korzeniowego, przestrzeń ta nie może być jednak mniejsza niż w promieniu 3 m od pni drzew. Wyjątkowo, dopuszcza się poruszanie pojazdami w tej strefie i wtedy w celu ochrony gruntu w rejonie systemu korzeniowego przed zagęszczeniem wykonać osłonę izolacyjną podłoża warstwą gruboziarnistego żwiru lub innych materiałów amortyzujących, które zostaną usunięte natychmiast po ustaniu konieczności poruszania się pojazdów w ww. strefie;
- 3) w obrębie brył korzeniowych prace prowadzić metodą bezrozkopową lub ręcznie. Wyjątkowo dopuszcza się wykonywanie prac wymagających użycia sprzętu mechanicznego za pomocą minikoparek. W przypadku konieczności wykonywania prac ziemnych w rejonie brył korzeniowych metodą rozkopową:
 - a) w sezonie wegetacyjnym odsłonięte fragmenty korzeni osłonić matą słomianą lub jutową i regularnie zraszać wodą w czasie prowadzenia prac, natomiast w okresie zimowym chronić przed przemrożeniem przez obłożenie matami słomianymi,
 - b) należy pozostawiać korzenie od średnicy większej niż 3 cm. Jeżeli konieczne jest przycinanie korzeni lub w przypadku uszkodzenia korzeni, należy przycinać je prostopadle do osi korzenia, usuwając całą zniszczoną lub chorą część aż do miejsca zdrowego czystym, ostrym narzędziem i zabezpieczyć środkiem grzybobójczym,
 - c) w przypadku głębokich wykopów, tj. o głębokości większej niż 3 m wykonywać ekrany zabezpieczające systemy korzeniowe z zastosowaniem podłoża biologicznie czynnego, umożliwiającego szybszą odbudowę korzeni,
 - d) po zakończeniu prac w rejonie systemu korzeniowego, należy natychmiast zakryć go urodzajną ziemią (nie ziemią z dna wykopu) i nawodnić;
- 4) drzewa i grupy drzew znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie prac, gdzie nie są planowane prace/przejazdy sprzętu mechanicznego w obrębie rzutu koron, wygrodzić ogrodzeniem w promieniu: minimum 2 m od pnia w przypadku drzew o średnicy na wysokości 1,3 m wynoszącej do 10 cm, minimum 3 m od pnia w przypadku drzew o średnicy na wysokości 1,3 m wynoszącej do 35 cm, minimum 4 m od pnia w przypadku drzew o średnicy na wysokości 1,3 m wynoszącej powyżej 35 cm;
- 5) pnie drzew, gdzie w rejonie rzutów koron będzie konieczne: przejeżdżanie pojazdami, wykonywanie prac ziemnych, budowlanych, zabezpieczyć przez szczelne oszalowanie deskami, wypełniając przestrzeń pomiędzy pniem a deską materiałem amortyzującym (np. matami

- słomianymi, jutą), deski mocować bez użycia gwoździ, wysokość szalowania 2 m, do wysokości dolnych gałęzi korony, dolną krawędź opierać na podłożu, nie na nabiegach korzeniowych;
- 6) w czasie długotrwałej suszy i upałów drzewa, których systemy korzeniowe zostały naruszone, a także drzewa, które zostaną wskazane przez nadzór dendrologiczny nawadniać w ilości wskazanej przez nadzór przyrodniczy;
 - 7) nie nadsypywać ziemią terenów wyznaczonych rzutem korony drzew i miejsc występowania krzewów nieprzeznaczonych do usunięcia, tj. nie zmieniać poziomu gruntu;
 - 8) po zakończeniu prac, które będą odbywać się w rejonie rzutu koron drzew, zastosować ściółkowanie o grubości 4-6 cm (zrąbki, przekompostowana kora) w celu zatrzymania wilgoci, wykonywanie dodatkowych prac zabezpieczających, w przypadku zalecenia ich wykonania przez nadzór dendrologiczny/botaniczny”;

7. uchylam punkt I.2.19. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„W celu zrekompensowania usuniętej zieleni miejskiej:

- 1) należy wykonać nasadzenia zastępcze o funkcji ochronnej – izolacyjnej i ozdobnej drzew w formie nasadzeń rzędowych w skali minimum 1:1, tj. odpowiednio minimum 750-800 drzew gatunków dorastających do docelowej wysokości powyżej 15 m, a także nasadzenia zastępcze krzewów o powierzchni minimum 3 500 m². Nasadzenia zastępcze wykonać przy następujących odcinkach drogi: strona prawa - 0+000 do 0+650, 1+400 – 2+500, 3+000 – 5+000; strona lewa - 0+000 – 0+600, 1+000 – 1+600, 1+650 – 2+500, 2+600 – 5+000. Do nasadzeń wykorzystać gatunki rodzime drzew, a w przypadku krzewów nie wykorzystywać gatunków inwazyjnych lub potencjalnie inwazyjnych; przy użyciu sadzonek pochodzących z polskiego materiału szkółkarskiego, z zakrytym systemem korzeniowym;
- 2) należy wykonać nasadzenia zieleni niskiej – w pobliżu skrzyżowań w postaci rabat z wieloletnimi bylinami, trawami ozdobnymi oraz krzewami kwitnącymi, w pobliżu chodników - rośliny okrywowe na rabatach, na rondach - piętrową roślinność wieloletnią;
- 3) należy wykonać nasadzenia pnączy od strony zewnętrznej ekranów akustycznych – przeciwnej do strony jezdni (nie dotyczy ekranu E44). Do nasadzeń wykorzystać wyłącznie rodzime gatunki pnączy;
- 4) do nasadzeń należy stosować sadzonki drzew o następujących cechach:
 - a) szkółkowane co najmniej 2-krotnie,
 - b) prawidłowo uformowane, z zachowaniem charakterystycznych dla gatunku i odmiany pokroju, wysokości, szerokości i długości pędów, a także równomiernego rozgałęzienia,
 - c) bez uszkodzeń mechanicznych,
 - d) pąk szczytowy wyraźnie uformowany,
 - e) bryła korzeniowa prawidłowo uformowana, zwarta, nieuszkodzona, na korzeniach szkieletowych powinny występować liczne drobne korzenie,
 - f) pędy szkieletowe korony powinny być dobrze wykształcone i równomiernie rozmieszczone oraz występować w ilości zależnej od gatunku i odmiany, jednak nie mniejszej niż 4,
 - g) obwody pni sadzonek na wysokości 100 cm powinny wynosić minimum 10 cm a średnice bryły korzeniowych minimum 45 cm,
 - h) niedopuszczalne jest wykorzystywanie sadzonek: z uszkodzeniami mechanicznymi, pęknięciami kory i oznakami martwicy; z odrostami podkładki poniżej miejsca szczepienia;

ze śladami żerowania szkodników; z uszkodzonym pękiem szczytowym przewodnika; z uszkodzoną bądź przesuszoną bryłą korzeniową,

- i) w czasie transportu sadzonki muszą być zabezpieczone przed uszkodzeniem i przesuszeniem bryły korzeniowej.
- 5) wymagania dotyczące sposobu nasadzeń drzew, krzewów i pnączy:
- a) sadzenie wykonywać wczesną wiosną (przed rozpoczęciem wegetacji) lub późną jesienią (po zakończeniu wegetacji);
 - b) wielkość dołków pod drzewa wykonać 2-3 krotnie większą niż bryła korzeniowa sadzonej rośliny, należy zaprawić doły urodzajną ziemią;
 - c) drzewa opalikować, przy czym wysokość palików wbitych do gruntu powinna być równa wysokości pnia posadzonego drzewa. Przy montażu palików nie uszkodzić bryły korzeniowej, pień drzewa należy do palików mocować taśmą przeznaczoną do tego celu;
 - d) po posadzeniu drzew wokół nich należy wykonać misy – zagłębienia 5-7 cm, w których należy rozścielić warstwę mielonej kory (ok. 5 cm);
 - e) po posadzeniu drzewa, krzewy, pnącza obficie podlać (w przypadku drzew minimum 30 l/drzewo), zapewnić regularne podlewanie posadzonych drzew, krzewów i pnączy w pierwszym roku po posadzeniu, w następnych dwóch latach podlewać w okresach długotrwałej suszy;
 - f) w pierwszych pięciu latach po posadzeniu: corocznie wymieniać uschnięte, bądź uszkodzone sadzonki w stosunku 1:1 (termin sadzenia zostanie określony przez nadzór dendrologiczny odpowiedzialny za monitoring, który uwzględni gatunki drzew, krzewów, pnączy i uwarunkowania meteorologiczne), w miarę potrzeby poprawiać (formować) zagłębienia – misy, odchwaszczać misy – zagłębienia wokół posadzonych drzew, uzupełniać korę w misach pod drzewami, nawozić, usuwać odrosty korzeniowe przy drzewach, wymieniać złe, uszkodzone paliki i zniszczone wiązania, poprawiać pion drzew, wykonywać cięcia w zależności od potrzeby (sanitarne, cięcia formujące młode korony), lub w razie potrzeby wykonywać inne zabiegi pielęgnujące wskazane przez nadzór dendrologiczny”;

8. uchylam punkt I.2.21. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Ze względu na ochronę awifauny nie stosować jednolicie przezroczystych ekranów akustycznych. W przypadku konieczności ich zastosowania należy umieścić na nich czarne pionowe pasy o szerokości nie mniejszej niż 2 cm w odległości nie większych niż 10 cm”;

9. uchylam punkt I.2.22. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Do kształtowania i umacniania skarp Zalewu Kieleckiego, dna i skarpy niecki wypadowej z obiektu OH-1 do rzeki Silnica Zalewu Kieleckiego oraz przebudowy koryta rzeki Sufraganiec należy używać materiałów pochodzenia naturalnego tj. kamień, faszyna, drewno, grunt naturalny (np. pospółka, piasek, humus) z wyłączeniem możliwości stosowania gabionów; wykorzystanie materiałów typu beton lub zaprawa cementowa dopuszczalne jest tylko przy przebudowie koryta rzeki Sufraganiec – w przypadku gdy z ponownej oceny oddziaływania na środowisko wyniknie, że nie jest możliwe użycie materiałów naturalnych dla całości prac zaplanowanych na tej rzece. Przebudowę koryta rzeki Sufraganiec w rejonie wylotów kanalizacji grawitacyjnej wód opadowych z drogi S74 realizować na odcinku nie dłuższym niż 40 m (ok. 20 m poniżej wylotu i ok. 20 m powyżej wylotu). W ramach realizacji wylotu kanalizacji deszczowej z drogi S74 do rzeki Silnica w

km ok. 3+500 prace odtworzeniowe skarp i dna rzeki realizować w odległości nie większej niż ok. 3 m od wylotu kanalizacji deszczowej w górę i dół rzeki. Prace związane z budową wylotu kanalizacji deszczowej do rzeki Silnica wykonywać w osłonie z grodzic stalowych”;

10. uchylam punkt I.2.25. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Realizacja inwestycji nie może ingerować w upust wieżowy z urządzeniem piętrzącym OH-1, znajdujący się przy Zalewie Kieleckim oraz ma umożliwić w przyszłości wykonanie przepławki dla ryb o parametrach umożliwiających migrację ichtiofauny – w tym jazia i śliza”;

11. uchylam punkt I.2.26. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„W celu ochrony płazów:

- 1) w km 3+400 – 3+600 – po obu stronach drogi S74 oraz wzdłuż skarpy Zalewu Kieleckiego i brzegów rzeki Silnica, a także w dodatkowych miejscach wskazanych przez nadzór herpetologiczny należy zastosować tymczasowe wygradzenia z płotków herpetologicznych. Wygradzenia muszą mieć wysokość nie mniejszą niż 50 cm ponad powierzchnię gruntu i muszą zostać wkopane w grunt na minimum 15-20 cm. Górną część siatki zakończyć dodatkowo przewieszką o długości 10 cm wygiętą pod kątem 45-90° w kierunku przeciwnym do terenu budowy. Ogrodzenie należy wykonać z materiału umożliwiającego odpowiedni naciąg. W przypadku siatki, jej oczka nie mogą przekraczać 0,5 cm. Wolne końce ogrodzeń należy zakończyć U- lub C-kształtnymi zawrotkami;
- 2) zastosować wiaderka zamontowane po zewnętrznej stronie płotków tymczasowych (co 30 m oraz na obu ich końcach). Wiaderka o wysokości minimum 40 cm powinny posiadać przepuszczalne dno oraz zostać wkopane równo z gruntem, tak aby stanowiły pułapki, pozwalające na wyłowienie migrujących zwierząt (płazów) i ich późniejsze przeniesienie pod nadzorem przyrodniczym do właściwych siedlisk, poza strefę zagrożenia. W pułapkach należy umieścić materiał osłaniający płazy przed słońcem i drapieżnikami, np. mech, liście. Do każdej pułapki należy włożyć kij, w taki sposób, aby wystawał z pułapki pod dużym kątem i umożliwiał wyjście małym gryzoniom i ryjówkom. Wiaderka muszą zostać umieszczone maksymalnie blisko ogrodzenia (powinny wręcz do niego przylegać), tak aby płazy wędrujące wzdłuż ogrodzenia zawsze do nich wpadały, a nie przechodziły obok;
- 3) utrzymywać tymczasowe wygradzenia herpetologiczne w stanie technicznym zapewniającym ich właściwe funkcjonowanie, w szczególności poprzez kontrole ich stanu oraz niezwłoczne dokonywanie bieżących napraw, jak również usuwania roślinności przerastającej konstrukcje wygradzeń, ułatwiającej wspinanie się zwierząt. Kontroli wygradzeń dokonywać razem z kontrolami wkopanych wiader;
- 4) zbiorniki retencyjne trwale zabezpieczyć przed przedostawaniem się do nich płazów, tj. zaprojektować je w formie zbiorników podziemnych, albo w przypadku konieczności budowy zbiorników naziemnych wzdłuż całego ogrodzenia zbiorników wykonać, pod nadzorem specjalisty herpetologa, dogęszczenie jego dolnej części poprzez zastosowanie ogrodzenia z siatki stalowej ocynkowanej o maksymalnych wymiarach oczek 5 mm×5 mm, wysokości minimum 50 cm w części nadziemnej, zagłębionego w gruncie na głębokości minimum 20 cm, z przewieszką w części górnej długości minimum 10 cm, odchyloną pod kątem 45-90° w stronę na zewnątrz zbiorników. Ogrodzenia zbiorników na całym przebiegu muszą być szczelne. Pas szerokości 50-80 cm przed płotkiem powinien być pozbawiony roślinności. W przypadku bramy lub furtki należy trwale przymocować płotek do ich skrzydeł tak, aby prześwit pomiędzy

podłożem i skrzydłem bramy/furtki nie był większy niż 5 mm. Dodatkowo w przypadku montażu bramy lub furtki nad terenem nieutwardzonym, np. w ciągu drogi serwisowej o nawierzchni innej niż bitumiczna lub z kostki betonowej, na całej szerokości bramy lub furtki należy wykonać nawierzchnię z betonowych płyt chodnikowych, co wykluczy możliwość podkopywania się zwierząt. Dopuszcza się rezygnację z zagłębienia płotków w grunt w przypadku, gdy ogrodzenie zbiorników zostanie wykonane na podmurówce (monolitycznej lub systemowej) zagłębionej w grunt na głębokość minimum 20 cm. Płotki uniemożliwiające dostawanie się płazów do zbiorników należy zamontować bezpośrednio po ich wybudowaniu”;

12. uchylam punkt I.2.27. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Na placu budowy należy wprowadzić zabezpieczenia wykopów, systemu odwadniającego i innych instalacji mogących stanowić antropogeniczne pułapki dla zwierząt poprzez zastosowanie, np. pochylni, rur uciezkowych ułatwiających wydostanie się zwierząt (np. z wykopów, dołów, studzienek) na powierzchnię terenu, ogrodzeń tymczasowych. W trakcie prac budowlanych unikać tworzenia okresowych zastoisk wodnych, rozlewisk. W przypadku ich powstania, bezpośrednio przed likwidacją, zasypaniem rowów itp., specjalista herpetolog z nadzoru przyrodniczego skontroluje je pod kątem zasiedlenia przez zwierzęta, w szczególności przez płazy. Stwierdzone osobniki należy przenieść poza teren prowadzonych prac, do stanowisk zastępczych odpowiadających ich wymaganiom siedliskowym, biorąc pod uwagę możliwość ich przetrwania we właściwym stanie ochrony na nowym stanowisku”;

13. uchylam punkt II.1. lit. c decyzji i w tym zakresie orzekam:

„zbiornika retencyjnego podziemnego o pojemności ok. 1500 m³, zlokalizowanego po południowej stronie drogi S74 na wysokości kilometra ok. 3+250, w pobliżu skrzyżowania ulicy Zagnańskiej i Łódzkiej, zapewniającego czasowe retencjonowanie zebranych wód przed odprowadzeniem ich do rzeki Sufraganiec. Zbiornik wyposażony w zespół pompowy, który umożliwi przetłoczenie wody dwoma kolektorami tłocznymi zaprojektowanymi od km drogi S74 ok. 3+250 do km drogi S74 ok. 1+150, następnie poprzez kanalizację deszczową grawitacyjną zaprojektowaną na odcinku od km ok. 1+150 do km ok. -0+660 (tj. ok. 660 m przed początkiem opracowania)”;

14. uchylam wiersz 38 (str. 10 decyzji) w tabeli w punkcie II.4. decyzji i w tym zakresie orzekam:

Lp.	Ekran	Strona drogi L-lewa/ P-prawa	Od km drogi [około]	Do km drogi [około]	Długość [m] [około]	Wysokość [m] [około]	Uwagi
38a	E38	P	4+354	4+424	70	4	wzdłuż drogi DR-4
38b	E32b	L	4+565	4+580	15	4	ekran przezroczysty

15. uchylam punkt II.6. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Umocnienia w korytach rzek wykonać z wykorzystaniem elementów naturalnych (tj. kamień łamany o frakcji 63-130 mm i większej, faszyna, drewno, grunt naturalny np. pospółka, piasek, humus), z wyłączeniem możliwości stosowania gabionów. Użycie materiałów typu beton lub zaprawa cementowa dopuszczalne jest tylko przy przebudowie koryta rzeki Sufraganiec – w przypadku gdy z ponownej oceny oddziaływania na środowisko wyniknie, że nie jest możliwe użycie materiałów naturalnych dla całości prac zaplanowanych na tej rzece. Nie zmieniać przebiegu koryt rzeki Sufraganiec i Siłnica poza ewentualną odcinkową regulacją w miejscach projektowanych wylotów odprowadzających wody z odwodnienia dróg”;

16. uchylam punkt II.7. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Rozwiązania w zakresie przebudowy/rozbudowy układu drogowego w obrębie obiektu hydrotechnicznego OH-1 zaprojektować w sposób umożliwiający w przyszłości wykonanie przepławki dla ryb o parametrach umożliwiających migrację ichtiofauny – w tym jazia i śliza.

Układ dróg obsługujących główny ciąg drogi ekspresowej S74 wykonać przy użyciu cichej nawierzchni, tj. mieszanki mineralno-asfaltowej typu SMA 0/8 mm lub innej mieszanki, cechującej się taką samą lub lepszą zdolnością redukcji hałasu, tj. min. 1 dB dla prędkości 50 km/h”;

17. uchylam punkt III. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Należy prowadzić monitoring udatności i trwałości nasadzeń zastępczych drzew i krzewów, pnączy w okresie 5 lat od ich posadzenia (jeden raz do roku)”;

18. uchylam punkt IV. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Nakładam obowiązek przedstawienia analizy porealizacyjnej w zakresie:

Oceny skuteczności zastosowanych zabezpieczeń mających na celu ochronę przed hałasem oraz oddziaływania inwestycji na klimat akustyczny w punktach pomiarowych:

- P01- zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 0+100 (ul. Łódzka 223);
- P02 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 0+125 (ul. Łódzka 298);
- P03 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 1+540 (ul. 1-go Maja 224C);
- P04 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 1+950 (ul. Ponurego Piwnika 31A);
- P05 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 2+175 (ul. Traugutta 21);
- P06 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 3+380 (CH Plaza);
- P07- zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 3+680 (ul. Jesionowa 23A);
- P08 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 3+810 (ul. Wiśniowa 11);
- P09 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 3+875 (ul. Jesionowa 11);
- P10 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 4+020 (ul. Bukowa 4);
- P11- zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 4+110 (ul. Jesionowa 4);
- P12 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 4+400 (ul. Konopnickiej 3);
- P12a - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 4+600 (ul. Tadeusza Boya-Żeleńskiego 7);
- P13 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 4+420 (ul. Szermentowskiego 16).

Wyniki z przeprowadzonych pomiarów hałasu należy odnieść do wielkości dopuszczalnych, uwzględniając ustalenia z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub wynikające z faktycznego zagospodarowaniu terenu. W przypadku niedotrzymania poziomów dopuszczalnych zaproponować dodatkowe rozwiązania zabezpieczające przed ponadnormatywnym hałasem.

Analiza porealizacyjna winna zostać sporządzona po upływie 1 roku od dnia oddania obiektu do użytkowania i przedstawiona Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Kielcach w terminie 18 miesięcy od dnia oddania obiektu do użytkowania”;

19. uchylam punkt V.4. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„W zakresie oddziaływania inwestycji na stosunki wodne terenu, jakość wód powierzchniowych a także na przyrodę:

- a) przeanalizować wpływ odprowadzonych wód z systemu odwodnienia na przepływ, stan oraz pojemność odbiorników, z uwzględnieniem ilości odprowadzanych do nich wód powyżej planowanych miejsc zrzutów, a także zaprojektować system podczyszczania wód (określić przepustowość i parametry urządzeń oczyszczających wody opadowo – roztopowe), który zapewni dotrzymanie następującego poziomu zanieczyszczeń wód

- opadowych i roztopowych odprowadzanych do rz. Silnica i Sufraganiec: substancje ropopochodne: $< 15 \text{ mg/dm}^3$, poziom zawiesiny: $< 16,4 \text{ mg/dm}^3$,
- b) należy określić minimalny zakres prac w obrębie skarpy zbiornika Zalew Kielecki,
 - c) należy wyjaśnić kwestie związane z możliwością zastosowania materiałów pochodzenia naturalnego dla całego ciek przy przebudowie ciek Sufraganiec,
 - d) należy wyjaśnić w jaki sposób będą prowadzone prace w rzekach i w ich pobliżu oraz w obrębie czaszy Zalewu Kieleckiego, aby wyeliminować lub ograniczyć do niezbędnego minimum ingerencję w elementy biologiczne, hydromorfologiczne i fizykochemiczne wód oraz ograniczający zmętnienie wód,
 - e) należy wyjaśnić w jaki sposób będą prowadzone prace budowlane, aby zapewnić zachowanie przepływu nienaruszalnego rzeki Silnicy oraz minimalnej rzędnej piętrzenia Zalewu Kieleckiego,
 - f) należy określić zasięg zmian stosunków gruntowo-wodnych w zależności od przyjętej technologii na etapie budowy i na etapie eksploatacji przedsięwzięcia (granice i prognozowany poziom obniżenia się wód gruntowych przedstawić na mapie za pomocą izolinii). Należy określić oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko na etapie budowy (w tym wskazać prognozowany czas wystąpienia zmian stosunków wodnych) oraz na etapie eksploatacji (w szczególności stosunki wodne i przyrodę Zalewu Kieleckiego i rzeki Silnicy, a także na pomniki przyrody, znajdujące się w sąsiedztwie przedsięwzięcia),
 - g) należy zweryfikować czy projektowane nasadzenia zastępcze są zaplanowane w taki sposób, że będą pełnić funkcję izolacyjną w stosunku do zanieczyszczeń pochodzących z przebudowywanego odcinka drogi S74,
 - h) należy zweryfikować obecność siedlisk uszatki i innych gatunków ptaków w strefie oddziaływania inwestycji i odpowiednio, w razie konieczności, należy zaproponować działania kompensujące m.in. poprzez zaplanowanie wywieszenia budek lęgowych,
 - i) należy przeanalizować rozmiar wycinki ekosystemów leśnych w Kieleckim Obszarze Chronionego Krajobrazu i ewentualnie zaproponować działania kompensujące”;

20. uchylam tiret trzecie na stronie 13 w punkcie 7 „Odwodnienie dróg” w Załączniku 1 do decyzji „Charakterystyka przedsięwzięcia” w brzmieniu:

„zbiornika podziemnego o pojemności ok. 1500 m^3 , zlokalizowanego po północnej stronie projektowanej drogi S74 na wysokości kilometra ok. 3+250, w pobliżu skrzyżowania ulicy Zagnańskiej i Łódzkiej, skąd wody opadowe lub roztopowe kierowane będą do rzeki Sufraganiec dwoma kolektorami tłoczonymi zaprojektowanymi na odcinku od km ok. 3+250 do km drogi S74 ok. 1+150, następnie poprzez kanalizację deszczową grawitacyjną zaprojektowaną na odcinku od km ok. 1+150 do km ok. -0+660 (tj. ok. 660 m przed początkiem opracowania).”

i w to miejsce orzekam:

„zbiornika podziemnego o pojemności ok. 1500 m^3 , zlokalizowanego po południowej stronie projektowanej drogi S74 na wysokości kilometra ok. 3+250, w pobliżu skrzyżowania ulicy Zagnańskiej i Łódzkiej, skąd wody opadowe lub roztopowe kierowane będą do rzeki Sufraganiec dwoma kolektorami tłoczonymi zaprojektowanymi na odcinku od km ok. 3+250 do km drogi S74 ok. 1+150, następnie poprzez kanalizację deszczową grawitacyjną zaprojektowaną na odcinku od km ok. 1+150 do km ok. -0+660 (tj. ok. 660 m przed początkiem opracowania).”;

21. uchylam wiersz 38 na stronie 17 w tabeli w punkcie 8 „Ekran akustyczny” w Załączniku 1 do decyzji „Charakterystyka przedsięwzięcia” i w tym zakresie orzekam:

Lp.	Ekran	Strona drogi L-lewa/ P-prawa	Od km drogi [około]	Do km drogi [około]	Długość [m] [około]	Wysokość [m] [około]	Uwagi
38a	E38	P	4+354	4+424	70	4	wzdłuż drogi DR-4
38b	E32b	L	4+565	4+580	15	4	ekran przezroczysty

22. uchylam punkt 9 „Wycinka drzew oraz projektowane nasadzenia zieleni” na stronie 18 w Załączniku 1 do decyzji „Charakterystyka przedsięwzięcia” i w tym zakresie orzekam:

„Realizacja inwestycji przewiduje wycinkę ok. 750 – 800 szt. drzew oraz krzewów na łącznej powierzchni ok. 3500 m², kolidujących z planowaną inwestycją. W związku z konieczną wycinką drzew i krzewów wykonane zostaną nasadzenia zastępcze o funkcji ochronnej – izolacyjnej i ozdobnej drzew w formie nasadzeń rzędowych w skali minimum 1:1, tj. odpowiednio minimum 750-800 drzew gatunków dorastających do docelowej wysokości powyżej 15 m, a także nasadzenia zastępcze krzewów o powierzchni minimum 3500 m² w następujących lokalizacjach przebudowywanej drogi: strona prawa - 0+000 do 0+650, 1+400 – 2+500, 3+000 – 5+000; strona lewa - 0+000 – 0+600, 1+000 – 1+600, 1+650 – 2+500, 2+600 – 5+000. Do nasadzeń wykorzystać gatunki rodzime drzew, a w przypadku krzewów nie wykorzystywać gatunków inwazyjnych lub potencjalnie inwazyjnych; przy użyciu sadzonek pochodzących z polskiego materiału szkółkarskiego, z zakrytym systemem korzeniowym. Ponadto zostaną wykonane nasadzenia zieleni niskiej – w pobliżu skrzyżowań w postaci rabat z wieloletnimi bylinami, trawami ozdobnymi oraz krzewami kwitnącymi, w pobliżu chodników - rośliny okrywowe na rabatach, na rondach - piętrowa roślinność wieloletnia, a także nasadzenia rodzimych gatunków pnączy od strony zewnętrznej ekranów akustycznych – przeciwnej do strony jezdni (nie dotyczy ekranu E44)”;

23. w pozostałym zakresie utrzymuję decyzję w mocy.

UZASADNIENIE

Cytowaną w sentencji decyzją z dnia 30 lipca 2021 r., znak: WOO-I.420.16.2020.KT.46, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach, dalej RDOŚ w Kielcach, w związku z wnioskiem Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 28 sierpnia 2020 r., działając na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1260, ze zm.), dalej ustawa ooś, określił środowiskowe uwarunkowania dla przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie drogi krajowej nr 74 do parametrów drogi 2-jezdniowej, klasy ekspresowej na odcinku przejścia przez Kielce (węzeł Kielce Zachód/S7 – węzeł Kielce Bocianek/DK73).

W dniu 19 sierpnia 2021 r. odwołanie od decyzji złożył [REDAKTOWANE], w dniu 20 sierpnia 2021 r. [REDAKTOWANE] w dniu 27 sierpnia 2021 r. [REDAKTOWANE] natomiast w dniu 30 sierpnia 2021 r. K-B Sp. z o.o. Sp. k. reprezentowana przez prokurenta [REDAKTOWANE]. Odwołania zostały złożone w terminie ustawowym.

Odwołania od powyższej decyzji RDOŚ w Kielcach wniosły także inne osoby fizyczne. W stosunku do podmiotu, któremu nie przysługuje przymiot strony postępowania w przedmiotowej sprawie, GDOŚ, na podstawie art. 138 § 1 pkt 3 Kpa, odrębną decyzją umorzył postępowanie odwoławcze. Natomiast odwołanie, które zostało wniesione na adres poczty elektronicznej RDOŚ w Kielcach, na podstawie art. 63 § 1 Kpa, zostało pozostawione bez rozpoznania.

W odwołaniu [REDAKTOWANE] podniósł następujące uwagi i zastrzeżenia:

1. Uwagi mieszkańców osiedla Bocianek zgłoszone do RDOŚ w Kielcach, wyrażające sprzeciw wobec wyburzeń garaży oraz budowy wjazdu na osiedle na ul. Konopnickiej, nie zostały uwzględnione przy wydawaniu decyzji.
2. Wnosi zastrzeżenia do sposobu rozpatrzenia przez RDOŚ w Kielcach uwag dotyczących wyburzeń garaży oraz budowy wjazdu na osiedle Bocianek, chodzi o fragment uzasadnienia decyzji, gdzie stwierdzono, że ostateczne rozwiązania techniczne m.in. w zakresie wyburzeń, połączenia układu dróg z osiedlem Bocianek, zawarte zostaną na etapie przygotowań projektu budowlanego, oraz że znajdzie się teren wystarczający do zapewnienia miejsc parkingowych. Strona wyjaśnia, że mieszkańcom nie chodzi tylko o miejsca parkingowe a garaże, które oprócz dostarczenia miejsca na parkowanie pojazdów, zapewniają miejsce do przetrzymywania różnego rodzaju mienia m.in. sprzętu sportowego, rekreacyjnego i innego. Likwidacja garaży przełoży się na konieczność zbycia powyższego mienia z powodu braku odpowiedniego miejsca do przechowywania.
3. Zgłasza zastrzeżenia do sposobu rozpatrzenia uwag dotyczących wpływu przedsięwzięcia na populację sów uszatek zamieszkujących okolice ul. Konopnickiej. W uzasadnieniu decyzji RDOŚ w Kielcach stwierdził, że w trakcie postępowania nie przedstawiono aktualnych dowodów, które potwierdziłyby miejsce bytowania sów we wskazanej przez mieszkańców okolicy oraz że wyniki inwentaryzacji przyrodniczej nie wykazały ich obecności. Zdaniem skarżącego zasadnym jest sprawdzenie rzetelności inwentaryzacji przyrodniczej, metodyki przyjętej do jej przeprowadzenia oraz kwalifikacji osób, które ją wykonały. Ponadto zauważył, że stwierdzenia występowania sów uszatek w rejonie ul. Konopnickiej są zgłaszane na bieżąco do Towarzystwa Badań i Ochrony Przyrody w Kielcach, które prowadzi „kartotekę przyrodniczą” służącą gromadzeniu danych o występowaniu elementów przyrodniczych flory, fauny i grzybów.
4. Nie zgadza się ze stanowiskiem RDOŚ w Kielcach, który nie podziela obaw mieszkańców osiedla Bocianek twierdzących, że budowa wjazdu/wyjazdu do ul. Konopnickiej umożliwi kierowcom korzystanie z dróg wewnętrznych osiedla w celu ominięcia korków na skrzyżowaniu z sygnalizacją świetlną. Zdaniem strony jest wysoce prawdopodobne, że kierowcy napotykając jakiegokolwiek utrudnienia drogowe będą wybierali trasę przez osiedle co spowoduje wzmożony ruch na jego drogach wewnętrznych. W związku z tym wnosi o wykonanie obliczeń emisji hałasu oraz zanieczyszczeń powietrza w obrębie osiedla uwzględniających powyższą sytuację.

W odwołaniu [REDAKTOWANE] wyraził niezadowolenie w związku z planowanymi wyburzeniami garaży przy ul. Konopnickiej. Na podstawie oględzin terenu przeznaczanego pod planowaną drogę, których dokonał w dniu 3 sierpnia 2021 r. stwierdził, że tylko część garaży wchodzi w niewielkim zakresie w pas drogowy. Zdaniem strony przy tak dużej inwestycji powinna być

możliwość wygospodarowania ok. 1,5 m z pasa drogowego w celu ochrony garaży przed wyburzeniem, zwłaszcza, że zgodnie z wyjaśnieniami inwestora rozwiązania projektowe zostaną doprecyzowane na kolejnych etapach procesu inwestycyjnego. Nie widzi również uzasadnienia do wyburzenia garaży, które nie kolidują z pasem drogowym. Jego zdaniem inwestor w miejsce wyburzonych garaży chce na czas budowy drogi zorganizować skład odpadów budowlanych, materiałów i sprzętu niezbędnego do realizacji przedsięwzięcia.

K-B Sp. z o.o. Sp. k., dalej spółka K-B, zaskarżonej decyzji zarzuca:

5. Naruszenie art. 7 w związku z art. 77 § 1 Kpa poprzez oparcie się przez organ I instancji na nieaktualnym na dzień wydania decyzji administracyjnej materiale dowodowym, nie uwzględniającym w wykazie obiektów do wyburzenia jak i dołączonych przez wnioskodawcę mapach powstającego budynku na działce o nr ewidencyjnym 195/57 obręb 004 jednostka ewidencyjna Kielce przy ul. Łódzkiej należącego do strony.
6. Naruszenie art. 107 § 1 i § 3 Kpa przez niedokonanie przez organ I instancji wszechstronnej oceny materiału dowodowego poprzez brak analizy wpływu planowanych wyburzeń na środowisko w poszczególnych wariantach przebiegu inwestycji, jak i braku uzasadnienia wyboru wariantu 3 inwestycji pod kątem ilości planowanych wyburzeń i ich wpływu na środowisko.

W uzasadnieniu zarzutów wskazuje, że na ww. działce spółka stawia budynek handlowo-biurowy na mocy prawomocnej decyzji Prezydenta Miasta Kielce nr 190/2017 zatwierdzającej projekt budowlany i udzielającej pozwolenia na budowę. Pomimo to inwestor we wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie uwzględnił ww. budynku w wykazie obiektów do wyburzenia. Tym samym naruszono zasadę prawdy obiektywnej zobowiązującej organ od uwzględnienia aktualnego stanu faktycznego istniejącego w dacie wydania decyzji administracyjnej oraz do zebrania i oceny materiału dowodowego, który pozwoliłby ustalić wszystkie okoliczności istotne w sprawie.

Zdaniem strony organ dokonując wyboru najlepszego wariantu powinien uwzględnić w swej analizie jak i w uzasadnieniu minimalną liczbę wyburzeń i ich wpływ na środowisko, tymczasem w decyzji znalazły się wyłącznie przybliżone dla poszczególnych wariantów dane o liczbie obiektów do wyburzenia z wyszczególnieniem jedynie obiektów mieszkalnych. Taka prezentacja danych przez organ nie jest miarodajna i nie może prowadzić do wyboru najkorzystniejszego wariantu.

Dla skarżącego niezrozumiałe jest dlaczego liczbę obiektów do wyburzenia określono w przybliżeniu pomimo dokładnie zaplanowanego przebiegu inwestycji. Podane przybliżone liczby obiektów nie mówią nic o istotnych cechach tych obiektów, ich wielkości, kubaturze, kosztach finansowych i środowiskowych wyburzeń, co nie pozwala na ocenę czy ustalając środowiskowe uwarunkowania dla inwestycji i wybierając dany wariant organ podjął najkorzystniejszą decyzję.

W odwołaniu [REDAKTURA] podniósł następujące uwagi i zastrzeżenia:

7. Informacja o tym, że postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla drogi dotyczyło tzw. wariantu 3 inwestycji, dotarła do strony przypadkowo. Od wielu lat podawane do publicznej wiadomości i konsultowane z uczestnikami postępowania były tylko warianty 1 i 2. O założeniach wariantu 3 nie został on na żadnym etapie postępowania poinformowany ani przez organ I instancji ani przez inwestora. W odniesieniu do

wariantu 3 nie przeprowadzono żadnych konsultacji społecznych. Jest to dla strony okoliczność istotna, bowiem przyjęto do realizacji wariant, w którym należąca do niego nieruchomość nie jest przewidziana do wywłaszczenia i wyburzenia, co strona uważa za najlepsze rozwiązanie zaistniałej sytuacji.

8. Budynek, w którego jest właścicielem, stoi przy skrzyżowaniu z ul. Marszałkowską w odległości kilku metrów od ul. Jesionowej stanowiącej drogę tranzytową o dużym natężeniu ruchu przez całą dobę (z dużym udziałem samochodów ciężarowych). Ruch pojazdów powoduje drgania, które są przyczyną uszkodzenia struktury budynku i pękania tynków na ścianach i sufitach. Spaliny z zatrzymujących się na skrzyżowaniu samochodów tworzą osad na szybach trudny do zmycia. Ze względu na hałas i stężenie spalin nie ma możliwości otwierania okien oraz korzystania z balkonów. Planowane kilkuletnie prace ziemne i budowlane połączone z używaniem ciężkiego sprzętu spowodują pogłębienie tych problemów. Wskazuje również na niebezpieczeństwo osunięć gruntu i zawalenia budynku tak jak miało to już miejsce w Kielcach przy innych tego typu inwestycjach.
9. Przebudowa drogi zwiększy natężenie ruchu na ul. Jesionowej, co spowoduje większą ilość spalin. W wariantcie przykrytego wykopu powstanie konieczność wyprowadzania z niego spalin samochodowych. Niestety nie jest wiadomo w jaki sposób będzie to następowało (ponieważ nie przeprowadzono żadnych konsultacji społecznych ani nie udostępniono projektu), ale dla każdego kto wie jak wygląda teren inwestycji jest oczywiste, że odbywać się to będzie w niewielkiej odległości od domu należącego do strony. Powyższa argumentacja zgłoszona na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego została przez RDOŚ w Kielcach zignorowana (str. 46 i 47 uzasadnienia decyzji), co, zdaniem strony, narusza zasadę zrównoważonego rozwoju.
10. Organ I instancji całkowicie pominął natężenie hałasu jakie będzie towarzyszyło robotom budowlanym poprzestając na stwierdzeniu, że inwestycja przewiduje posadowienie ekranów ochronnych, a w wypadku gdyby okazały się one niewystarczające posadowione zostaną większe ekrany, a gdyby i one okazały się niewystarczające rozważone zostaną działania mające na celu utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania. Zdaniem strony ustawienie ekranów na granicy działki spowoduje niemal całkowite odcięcie światła dziennego (z pozostałych stron nieruchomość otaczają wyższe budynki znajdujące się tylko parę metrów od okien). Poddaje w wątpliwość wykonanie warunków dotyczących pomiaru hałasu.
11. Nie zgadza się stanowiskiem RDOŚ w Kielcach zawartym w uzasadnieniu decyzji dotyczącym zasięgu oddziaływania drgań od pasa drogowego, bowiem budynek należący do strony znajduje się w mniejszej odległości od skrajnego pasa ruchu niż to wskazał organ I instancji.
12. Organ I instancji całkowicie pominął okoliczność, że jedyny dojazd i dojście do nieruchomości należącej do strony znajduje się przy skrzyżowaniu 4 metry od ul. Jesionowej. W czasie kilkuletnich robót budowlanych mieszkańcy budynku nie będą mieli dostępu do posesji samochodem, utrudniony będzie również dojazd karetek pogotowia czy straży pożarnej.

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska ustalił i zważył, co następuje.

Mając na uwadze zasadę dwuinстанcyjności postępowania administracyjnego, której istotą jest zapewnienie stronom prawa do dwukrotnego rozpatrzenia i rozstrzygnięcia sprawy, organ w ramach postępowania odwoławczego dokonał analizy zgromadzonego materiału dowodowego.

W toku postępowania odwoławczego Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, dalej GDOŚ, rozpatrzył sprawę w pełnym zakresie, co do okoliczności faktycznych i prawnych. Organ nie znalazł przyczyn, które uzasadniałyby uchylenie zaskarżonej decyzji.

Planowana droga ekspresowa zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 31 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839, ze zm.) zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Jak wynika z art. 75 ust. 1 pkt 1 lit. a tiret pierwsze ustawy ooś, organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla tego typu przedsięwzięć jest regionalny dyrektor ochrony środowiska. W ramach zamierzenia inwestycyjnego realizowanych będzie szereg przedsięwzięć towarzyszących należących do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Zgodnie z art. 75 ust. 1a ustawy ooś w przypadku gdy wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach obejmuje co najmniej dwa przedsięwzięcia realizowane w ramach jednego zamierzenia inwestycyjnego, dla których właściwe rzeczowo są co najmniej dwa organy, w tym regionalny dyrektor ochrony środowiska, organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest regionalny dyrektor ochrony środowiska. Właściwość miejscową RDOŚ w Kielcach statuuje art. 123 ust. 1 ustawy ooś, w myśl którego regionalny dyrektor ochrony środowiska jest organem administracji rządowej niezespółonej do realizacji zadań, o których mowa w art. 131 ust. 1 ustawy ooś, na obszarze województwa. Natomiast obszarem działalności RDOŚ w Kielcach jest obszar woj. świętokrzyskiego, będący miejscem realizacji całości omawianego zamierzenia inwestycyjnego. Powyższe uzasadnia, z uwagi na brzmienie art. 127 ust. 3 ustawy ooś, właściwość GDOŚ w niniejszej sprawie.

Po przeanalizowaniu akt sprawy GDOŚ pismem z dnia 31 grudnia 2021 r., znak: DOOŚ-WDŚZIL.420.29.2021.MKW.10, wezwał inwestora do przedłożenia wyjaśnień dotyczących przedmiotowej inwestycji oraz do uzupełnienia dokumentacji sprawy. Materiał dowodowy został uzupełniony pismem z dnia 4 marca 2022 r., znak: WA/22/A/0367/S74. Zawarte w nim informacje posłużyły do weryfikacji oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz pozwoliły na doprecyzowanie niektórych warunków jego realizacji zawartych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Pismem z dnia 27 kwietnia 2022 r., znak: O/KI.I-2.5302.1.2022.PS, Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad działając przez pełnomocnika Krzysztofa Strzelczyka, Dyrektora Oddziału GDDKiA w Kielcach, wniósł o sprostowanie oczywistej omyłki pisarskiej w decyzji RDOŚ w Kielcach dotyczącej usytuowania zbiornika retencyjnego podziemnego określonego w punkcie II.1 lit. c, gdzie jego lokalizację wskazano po północnej stronie drogi S74 zamiast południowej (błąd ten dotyczy również lokalizacji określonej w charakterystyce przedsięwzięcia).

W trakcie postępowania odwoławczego, przed wydaniem decyzji rozstrzygającej w sprawie, GDOŚ, mając na względzie obowiązki płynące z zasady czynnego udziału stron w postępowaniu (art. 10 § 1 Kpa), zawiadomieniami z dnia 25 sierpnia 2022 r., znak: DOOŚ-WDŚZIL.420.29.2021.MKW.mk.19, znak: DOOŚ-WDŚZIL.420.29.2021.MKW.mk.20, poinformował strony o możliwości zapoznania się z materiałem dowodowym oraz wypowiedzenia się co do jego treści. Żadna ze stron nie złożyła dodatkowych uwag i wniosków.

Ponadto w toku postępowania organ odwoławczy kilkakrotnie zawiadamiał strony o wydłużeniu terminu załatwienia sprawy, podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin jej załatwienia.

W ocenie GDOŚ dokumentacja została zgromadzona w stopniu wystarczającym do pełnego i prawidłowego rozpoznania sprawy. Po wnikliwym zbadaniu poprawności postępowania przeprowadzonego przez organ I instancji oraz mając na uwadze, że kompetencje orzecznicze organu odwoławczego nie sprowadzają się tylko do kontroli zasadności zarzutów podniesionych w stosunku do rozstrzygnięcia organu I instancji, lecz do całościowej analizy akt sprawy oraz kontroli merytorycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia, GDOŚ uchylił punkty: I.2.7., I.2.8., I.2.14., I.2.16., I.2.17., I.2.18., I.2.19., I.2.21., I.2.22., I.2.25., I.2.26., I.2.27, II.1. lit. c, II.6., II.7., III., IV., V.4. oraz wiersz 38 w tabeli w punkcie II.4., część charakterystyki przedsięwzięcia i w tym zakresie orzekł co do istoty sprawy, natomiast w pozostałej części utrzymał decyzję RDOŚ w Kielcach w mocy. W dalszej części niniejszej decyzji organ odwoławczy uzasadnił powyższe zmiany wprowadzone w decyzji RDOŚ w Kielcach oraz szczegółowo rozpatrzył i ustosunkował się do zarzutów odwołujących się.

W zreformowanym warunku I.2.7. decyzji RDOŚ w Kielcach (punkt 1 niniejszej decyzji) zwiększono minimalną odległość lokalizacji zaplecza budowy i baz materiałowo – sprzętowych od Zalewu Kieleckiego oraz brzegów Silnicy i Sufragańca do 100 m zgodnie z treścią pisma inwestora z dnia 14 marca 2022 r.

W warunku I.2.8. decyzji RDOŚ w Kielcach (punkt 2 niniejszej decyzji) doprecyzowano, że warstwa urodzajna gleby (humus) należy w pierwszej kolejności wykorzystać do odtworzenia warstwy glebowej wokół dróg. Ponadto wykreślono fragmenty dotyczące zasad gospodarowania masami ziemi, które wprost wynikają z ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2022 r. poz. 699, ze zm.).

W uzupełnieniu dokumentacji z dnia 8 lutego 2021 r. wskazano, że odbiornikami wód z wykopów metodą pompowania bezpośredniego lub za pomocą igłofiltrów może być, obok rzeki Silnica, Sufraganiec, również kanalizacja deszczowa. W związku z powyższym konieczne było uzupełnienie warunku I.2.14. decyzji RDOŚ w Kielcach (punkt 3 niniejszej decyzji) poprzez wskazanie, że konieczne jest podczyszczenie wód z odwodnienia wykopów również przed wprowadzeniem ich do kanalizacji deszczowej. Ponadto z uwagi na nieprecyzyjność zapisu usunięto wskazanie, aby czas odwodnienia wykopów budowlanych ograniczyć do niezbędnego minimum.

W warunku I.2.16. decyzji RDOŚ w Kielcach (punkt 4 niniejszej decyzji) doprecyzowano obowiązki nadzoru przyrodniczego oraz wskazano specjalistów odpowiedzialnych za konkretne zadania, tak by zagwarantować prawidłowe i skuteczne wykonanie nałożonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach warunków. Dla zachowania przejrzystości decyzji do tego punktu przeniesiono część warunku z punktu I.2.21. dotyczącą obowiązku monitoringu ichtiologicznego oraz doszczegółowiono jego zakres.

Punktem 5 niniejszej decyzji z treści warunku I.2.17. decyzji RDOŚ w Kielcach usunięto wskazanie, aby prace związane z wycinką drzew i krzewów ograniczyć do niezbędnego minimum, gdyż sformułowanie to było niejasne. W raporcie o oś oraz uzupełnieniach do niego wskazano bowiem, że w celu realizacji konieczne jest usunięcie 750-800 sztuk drzew oraz 3500 m² krzewów. Nie zostało wyjaśnione w jaki sposób zakres wycinki miałyby w jeszcze większym stopniu być ograniczony. Ponadto w zmienionym warunku nałożono również obowiązek kontroli drzew, które swoimi rozmiarami nie spełniałyby przesłanek zawarte w art. 83f ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, ze zm.), pod kątem występowania

w ich obrębie chronionych gatunków porostów, a także chiropterofauny. W tym zakresie dane raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, dalej raport o oś, oraz inwentaryzacji przyrodniczej wymagają bowiem uszczegółowienia.

W zreformowanym warunku I.2.18. decyzji RDOŚ w Kielcach (punkt 6 niniejszej decyzji) doprecyzowano sposób ochrony drzew niepodlegających wycince na etapie prowadzenia prac budowlanych poprzez:

- a) wskazanie, że w obrębie brył korzeniowych prace w pierwszej kolejności mają być prowadzone metodą bezrozkopową lub ręcznie. Metody te (w szczególności metoda bezrozkopowa) są najmniej inwazyjne dla systemów korzeniowych drzew. Przy otwartym wykopie zazwyczaj korzenie zostają trwale uszkodzone lub zniszczone, co często bywa początkiem procesu chorobotwórczego i rozpoczyna proces obumierania drzewa. Poprzez użycie ciężkiego sprzętu mechanicznego rozrywane są korzenie szkieletowe odpowiedzialne za statykę drzewa oraz korzenie włośnikowe, przez które drzewa pobierają wodę i składniki pokarmowe („Aleje – podręcznik użytkownika” red. P. Tyszko – Chmielowiec, K. Witkoś, 2012 r. str. 141);
- b) sprecyzowanie sposobu prowadzenia prac w sytuacji, gdy konieczne jest prowadzenie ich metodą rozkopową (zarówno ręcznie lub przy użyciu sprzętu mechanicznego), poprzez wprowadzenie obowiązku ochrony odsłoniętych korzeni przed wysychaniem w sezonie wegetacyjnym i przemrożeniem w okresie spoczynku zimowego, a także sposobu postępowania z korzeniami, których części muszą być usunięte. Za jedno z największych zagrożeń dla drzew podczas procesu budowlanego jest uważane przesuszenie lub przemarznięcie odsłoniętych korzeni, które w wyniku powyższego mogą obumrzeć. Ponadto brak zabezpieczenia korzeni uszkodzonych na skutek prac może powodować wnikanie patogenów grzybowych i rozpoczęcie procesu chorobowego, a w konsekwencji pogorszenie żywotności drzewa. Za krytyczny próg prowadzący do obumarcia drzewa uznawana jest utrata 45% systemu korzeniowego drzewa („Ochrona drzew na placu budowy”, „Planowanie i zasady ochrony drzew w procesie inwestycyjnym”, M. Suchocka, M. Ziemiańska, Zrównoważony Rozwój – Zastosowania nr 4, 2013 r., str. 70-71). Sposób postępowania określony w zreformowanym warunku I.2.18.3. stanowi więc zbiór działań minimalizujących, mających na celu zabezpieczenie części systemów korzeniowych drzew, które zostaną naruszone podczas prowadzenia wykopów;
- c) uszczegółowienie sposobu zabezpieczenia drzew nieprzeznaczonych do wycinki znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie prac, gdzie w zasięgu ich koron nie są planowane prace/przejazdy sprzętu mechanicznego. Szalowanie pnia deskami, dopuszczone przez organ I instancji w zaskarżonej decyzji nie jest sposobem zabezpieczenia całego drzewa. Szalunek chroni jedynie pień drzewa przed uszkodzeniami mechanicznymi, mogącymi powstać na skutek np. poruszania się sprzętu mechanicznego w bezpośrednim sąsiedztwie pnia (zawarto w reformowanym warunku I.2.18.5.), nie zapewnia to jednak ochrony systemu korzeniowego drzewa. Zagęszczenie gruntu nad systemem korzeniowym drzew (na skutek np. przejazdu ciężkim sprzętem) powoduje ograniczenie wzrostu korzeni, a następnie ich zamieranie (za wartości graniczne uznaje się $1,4 \text{ g/cm}^3$ dla gleb gliniastych i $1,8 \text{ g/cm}^3$ dla gleb piaszczystych – M. Suchocka, Gospodarka drzewostanem na terenie budowy a kompetencje uczestników procesu budowlanego. Człowiek i Środowisko, 34(3–4), 2010 r., str. 105–116). Z tego powodu wprowadzono warunek, aby drzewa, w których rzutach koron nie planuje się wykonywania

prac lub przejazdu sprzętu zabezpieczyć poprzez wygradzenie. Promień wygradzeń wokół drzew uzależniono od ich pierśnicy – dlatego że im większa pierśnica drzewa, tym bardziej rozległy system korzeniowy danego drzewa. Zalecane wielkości stref ochronnych systemów korzeniowych znajdują się w publikacjach „Planowanie i zasady ochrony drzew w procesie inwestycyjnym” (M. Ziemiańska, M. Suchocka, *Zrównoważony Rozwój – Zastosowania* nr 4, 2013 r., s 18) i „Organizacja prac na terenach zadrzewionych” (M. Suchocka, 2016 r., str. 20-21);

- d) z uwagi na ochronę drzew nieprzeznaczonych do wycinki wprowadzono warunek określający minimalną odległość od pni drzew, w której nie wolno składować materiałów budowlanych, odpadów, mas ziemnych, ani nie należy parkować pojazdów, w tym ciężkiego sprzętu, a także w której niewskazane jest poruszanie się ciężkiego sprzętu. Za wielkość tą, analizując zalecenia dotyczące wielkości stref ochronnych wokół drzew, uznano obręb rzutu koron drzew i systemu korzeniowego jednak w promieniu nie mniejszym niż 3 m od pni drzew;
- e) w celu zachowania żywotności drzew nieplanowanych do wycinki, gdzie w obrębie rzutu koron będą wykonywane prace ziemne wprowadzono warunki wymienione w punktach 1.2.18.6. i 1.2.18.8. dotyczące nawadniania w okresach suszy i ściółkowania po zakończeniu prac w rejonie systemu korzeniowego.

Punktem 7 i 22 niniejszej decyzji (zmiany w punkcie I.2.19. decyzji RDOŚ w Kielcach oraz charakterystyce przedsięwzięcia) doprecyzowane zostały warunki dotyczące nowych nasadzeń drzew i krzewów mających na celu zrekompensowanie wycinki związanej z realizacją drogi. Doprecyzowano również lokalizację nasadzeń określając kilometraż oraz stronę drogi. W raporcie oś (str. 51) wskazano, że w celu realizacji inwestycji konieczne będzie przeprowadzenie wycinki ok. 750-800 pozycji drzew oraz ok. 3 500 m² krzewów i samosiewów. W uzupełnieniu z dnia 14 marca 2022 r. na wezwanie organu odwoławczego w zakresie wskazania liczby drzew i krzewów, które planuje się nasadzić w celach rekompensaty za utraconą zieleń miejską wyjaśniono, że w miejsce drzew i zakrzewień przeznaczonych do wycinki zostanie wprowadzony nowy układ zieleni w sposób zwiększający ład przestrzenny, przy czym projektowana zieleń pełnić będzie funkcje biologiczną, estetyczną i ochronną. Z uwagi na powyższe organ odwoławczy uznał za właściwe i proporcjonalne do utraconych wartości przyrodniczych, krajobrazowych i ochronnych wykonanie nasadzeń zastępczych w skali 1:1 w związku z koniecznością kompensacji przyrodniczej zieleni miejskiej przeznaczonej do usunięcia. Nasadzenia mają objąć również zieleń niską, będącą uzupełnieniem nasadzeń drzew i krzewów oraz nasadzenia pnączy wzdłuż ekranów akustycznych (poza przypadkiem ekranu E44, który znajduje się na wiadukcie, wobec czego wzdłuż niego nie ma możliwości nasadzeń). Doprecyzowano także, że do nasadzeń będą użyte rodzime gatunki drzew. W przypadku drzew określono ich docelową minimalną wysokość, aby wyeliminować możliwość zastosowania odmian niskopiennych, gdyż zdaniem organu odwoławczego nie rekompensowałyby one wycinki gatunków drzew odmian wysokopiennych. Ze względu na konieczność zapewnienia udatności nasadzeń uszczegółowiono, że należy stosować sadzonki drzew z zakrytym systemem korzeniowym – najslabiej bowiem przyjmują się sadzonki z gołym systemem korzeniowym i wymagają one również w największym stopniu późniejszych zabiegów pielęgnacyjnych („Aleje – podręcznik użytkownika”, P. Tyszko – Chmielowiec, K. Witkoś, str. 161). Organ I instancji dodatkowo wskazał w warunku brak możliwości wykorzystania nasadzeń krzewów z gatunków inwazyjnych lub potencjalnie inwazyjnych. Przy czym wyjaśnić należy, że pod pojęciem tych

gatunków należy rozumieć te, które zostały wymienione w publikacji „Rośliny obcego pochodzenia w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem gatunków inwazyjnych” B. Tokarska – Guzik i in. 2012 r. z kategorią: inwazyjne, potencjalnie inwazyjne, lub zadomowione z obserwowanymi przypadkami spontanicznego rozprzestrzeniania się/wnikające do siedlisk antropogenicznych lub naturalnych. Należy wskazać bowiem, że z przepisu art. 7 ust 4 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1718) wynika, że „wprowadzenia do środowiska lub przemieszczenia w środowisku roślin gatunków obcych, dokonuje się tak, aby gatunek obcy nie rozprzestrzenił się poza teren, na którym dokonano jego wprowadzenia do środowiska lub przemieszczenia w środowisku”, przy czym przepis ten dotyczy gatunków obcych bez względu na kategorię inwazyjności. Zawężenie liczby gatunków o te, w przypadku których obserwuje się ich wykraczanie poza miejsca nasadzeń zdaniem organu odwoławczego ograniczy możliwość ich rozprzestrzenienia się poza tereny nasadzeń.

Ponadto w przypadku punktów I.2.19.1. i I.2.19.4. decyzji RDOŚ w Kielcach doprecyzowano również wymagania dotyczące materiału roślinnego do nasadzeń. Wskazano, że sadzonki drzew mają pochodzić z polskiego materiału szkółkarskiego (a nie materiału leśnego lub z importu), gdyż takie sadzonki są przystosowane do polskich warunków klimatycznych. Ponadto wskazano minimalny obwód sadzonek, mierzony na wysokości 1 m, wynoszący dla drzew przeznaczonych do nasadzeń w terenie otwartym minimum 10 cm („Aleje – podręcznik użytkownika”, P. Tyszko – Chmielowiec, K. Witkoś, str. 144). Korzystając z „Wytycznych zakładania i utrzymania zieleni przydrożnej na potrzeby Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad” (str. 23) wskazano minimalne wymiary i proporcje bryły korzeniowej do obwodu pnia sadzonek. W stosunku do sadzonek drzew sprecyzowano również niezbędne wymagania dotyczące ich jakości. Celem takiego działania jest zobligowanie wnioskodawcy do użycia materiału do nasadzeń o odpowiedniej jakości i parametrach, co powinno zapewnić zachowanie udatności nasadzeń zastępczych.

W zmienionym warunku uszczegółowiono także termin oraz sposób dokonania nasadzeń oraz sposób ich późniejszej pielęgnacji. Jednocześnie należy wskazać, w odniesieniu do wyjaśnień złożonych przy piśmie z dnia 14 marca 2022 r., że rekompensata utraconej zieleni stanowi kompensację przyrodniczą, o której mowa w art. 3 pkt 8 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, ze zm.). Z treści ww. przepisu wynika bowiem, że pod pojęciem kompensacji przyrodniczej należy rozumieć m.in. zadrzewianie lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie. W ocenie organu odwoławczego wycinka 750-800 drzew oraz 3 500 m² na terenie zurbanizowanym, przekształconym antropogenicznie, biegnącym przez centrum miasta Kielce może skutkować naruszeniem równowagi przyrodniczej w obrębie tego terenu, gdyż zadrzewienia i zakrzewienia przeznaczone do usunięcia wchodzi w skład zieleni miejskiej – mają udział w regulowaniu mikroklimatu miejskiego i stanowią siedliska zwierząt, których dostępność w terenie miejskim jest ograniczona. Dlatego też nasadzenia, określone w niniejszej decyzji, są niezbędne.

Dla zachowania przejrzystości decyzji część warunku I.2.21. decyzji RDOŚ w Kielcach dotyczącą nadzoru ichtiologicznego przeniesiono do punktu I.2.16 (zmienionego punktem 4 niniejszej decyzji). Z uwagi na niejasność zapisu dotyczącego ograniczenia do niezbędnego minimum prac obrębnie skarpy zbiornika Zalew Kielecki uchylono również tą część warunku. W piśmie z dnia 31 grudnia 2021 r. wezwano inwestora do wyjaśnień w tym zakresie. Inwestor na tym

etapie postępowania nie miał jednak wystarczającej wiedzy co do koniecznego zakresu prac w obrębie skarp Zbiornika Kieleckiego. W związku z powyższym, doprecyzowanie kwestii ograniczenia do minimum prac w obrębie skarp Zalewu Kieleckiego nastąpi na etapie ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, gdy już będą znane szczegóły projektu budowlanego, co zostało wprowadzone zmianą w punkcie V.4. decyzji RDOŚ w Kielcach (punkt 19 niniejszej decyzji).

W związku z informacją o zastosowaniu przezroczystych ekranów akustycznych (E44 – por. punkt 13 pisma z dnia 14 marca 2022 r.) oraz obecności awifauny w zasięgu oddziaływania inwestycji (zał. 2.2 do raportu ooś) organ odwoławczy uznał, że niezbędne będzie zabezpieczenie tych ekranów minimalizując możliwość kolizji awifauny. Według dostępnej literatury, m.in. publikacji „Poradnik projektowania przejść dla zwierząt i działań ograniczających śmiertelność fauny przy drogach” (R. Kurek), najskuteczniejszym środkiem służącym do zabezpieczenia przezroczystych ekranów akustycznych przed kolizjami z przedstawicielami awifauny, są naklejane na całej wysokości ekranu pionowe pasy jasnej lub ewentualnie ciemnej barwy, o szerokości 2 cm, w odstępach co 10 cm, co zostało uczynione przedmiotem warunku określonego w punkcie 8 niniejszej decyzji.

Punktem 9 niniejszej decyzji wprowadzono zmiany w warunku I.2.22. decyzji RDOŚ w Kielcach dotyczące prac w obrębie skarp rzeki Silnica, Zalewu Kieleckiego oraz rzeki Sufraganiec. Kierując się koniecznością utrzymania walorów hydromorfologicznych i biologicznych rzek oraz Zalewu Kieleckiego stosownie do informacji uzyskanych od inwestora w piśmie z dnia 14 marca 2022 r. wskazano, że do prac w obrębie skarp rzeki Silnica, Zalewu Kieleckiego należy używać materiałów pochodzenia naturalnego, z wyłączeniem możliwości stosowania koszy lub materacy gabionowych, które utrudniają dostęp do rzeki zwierzętom i zubażają strefę brzegową rzek i zbiorników wodnych (Poradnik ochrony płazów R. Kurek, 2011 r. s. 108; Dobre praktyki utrzymania rzek P. Prus i in., 2017 r., str. 97). Z uwagi na brak możliwości wyjaśnienia na tym etapie postępowania kwestii użycia tylko materiałów pochodzenia naturalnego przy przebudowie koryta rzeki Sufraganiec dopuszczono możliwość stosowania materiałów takich jak beton, zaprawa cementowa (co było wskazane na str. 93 raportu ooś) na tych fragmentach przebudowywanego ciek, na których z ponownej oceny oddziaływania na środowisko wyniknie, że nie jest możliwe z przyczyn technicznych zastosowanie materiałów naturalnych tj. kamienia łamanego, faszyny, kiszek faszynowych, kołków drewnianych, gruntu naturalnego (np. pospółki, piasku, humusu). Ponadto wyjaśniono, że umocnienie wylotów kanalizacji deszczowej na długości 40 m będzie dotyczyło rzeki Sufraganiec, a w przypadku rzeki Silnica będzie to dotyczyło długości 6 m tej rzeki (por. str. 93 raportu ooś). Wskazano również, że w celu minimalnej ingerencji w rzekę Silnica prace związane z budową wylotu kanalizacji deszczowej będą wykonywane w osłonie z grodzic stalowych (por. str. 94 raportu ooś).

W związku z powyższym zmieniono również warunek II.6. decyzji RDOŚ w Kielcach (punkt 15 niniejszej decyzji).

Treść warunku I.2.25. decyzji RDOŚ w Kielcach zmieniono (punkt 10 niniejszej decyzji) wskazując, że realizacja inwestycji ma, a nie „powinna” umożliwić wykonanie przepławki dla ryb oraz sprecyzowano, że w projekcie ma być uwzględniona obecność przepławki, która będzie funkcjonalna, tj. posiadać parametry, które zapewnią możliwość swobodnej migracji rybom stwierdzonym powyżej i poniżej piętrzenia – m. in. śliza, jazia. Zarówno w raporcie ooś, jak i w

piśmie z dnia 14 marca 2022 r. wskazano, że istniejący w skarpie projektowanego odcinka trasy S74 obiekt OH-1 wchodzi w skład budowli hydrotechnicznej, której zadaniem jest przeprowadzenie wody przez nasyp ziemny. Inwestor wskazał jednak, że nie jest właścicielem urządzenia piętrzącego OH-1, nie zarządza nim, a tym samym nie ma praw do wyposażenia tego urządzenia w przepławkę oraz podstaw do dalszego utrzymania tego urządzenia i przepławki. Wskazano również, że obecny zarządca urządzenia OH-1 (Zarząd Dróg Miejskich w Kielcach) realizując inwestycję pn. „Budowa ul. Jesionowej” był zobowiązany ustaleniami organu uzgadniającego do budowy przepławki w ramach przebudowy urządzenia piętrzącego w ramach ww. inwestycji. Inwestor wskazał, że realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia nie utrudni budowy przepławki w przyszłości przez zarządzającego urządzeniem, a przepławkę będzie można wykonać w każdej chwili, również po zakończeniu inwestycji rozbudowy drogi S74. Niemniej jednak, w związku z wyjaśnieniami w piśmie z dnia 14 marca 2022 r. dotyczącymi zakresu prac w Zalewie Kieleckim (przesunięcie skarpy odwodnej w stronę Zalewu) oraz w rzece Silnicy wskazano na konieczność uwzględnienia w projekcie budowlanym inwestycji wykonania przepławki dla ryb. Urządzenie piętrzące, przegradzające rzekę jest zlokalizowane w obrębie JCWP rzeki Silnica (PLRW20006216488), która stanowi silnie zmienioną część wód powierzchniowych, o złym potencjale ekologicznym i stanie chemicznym, zagrożoną nieosiągnięciem celów środowiskowych. Zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2687) oraz zapisami aPGW celem środowiskowym tej części wód jest ich ochrona oraz poprawa ich potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, tak aby osiągnąć co najmniej dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny. Przywrócenie drożności rzeki Silnica (PLRW20006216488) jest istotnym zabiegiem poprawiającym stan elementów biologicznych tej JCWP, mogącym mieć wpływ na ocenę jej potencjału ekologicznego. W związku z powyższym organ odwoławczy uznał, że niezbędna jest realizacja planowanej inwestycji w taki sposób, aby w przyszłości było możliwe zrealizowanie przepławki dla ryb przy urządzeniu piętrzącym OH-1.

W związku z powyższym zmieniono również warunek II.7. decyzji RDOŚ w Kielcach (punkt 16 niniejszej decyzji). Ponadto w warunku tym wprowadzono również obowiązek wykonania układu dróg obsługujących główny ciąg drogi ekspresowej S74 przy użyciu cichej nawierzchni, tj. mieszanki mineralno-asfaltowej typu SMA 0/8 mm lub innej mieszanki, cechującej się taką samą lub lepszą zdolnością redukcji hałasu, tj. min. 1 dB dla prędkości 50 km/h. Związane to jest z faktem, że inwestor w raporcie oś wykonał modelowanie propagacji hałasu, w którym uwzględnił redukujący wpływ emisji hałasu uzyskany dzięki zastosowaniu cichej nawierzchni na drogach obsługujących główny ciąg drogi ekspresowej S74. Skoro zaś organy obu instancji dysponowały prognozą propagacji hałasu uwzględniającą redukcję hałasu na styku kół z podłożem na poziomie 1 dB, GDOŚ zobowiązany był do zadbania aby drogi obsługujące były wybudowane przy użyciu cichej nawierzchni. Biorąc zaś pod uwagę, że powszechnie stosowane mieszanki cichych nawierzchni, w rzeczywistych warunkach eksploatacji mogą okazać się bardziej skuteczne niż założył to inwestor, tj. ich właściwości redukcyjne mogą przyczynić się do zmniejszenia hałasu nie o 1 dB lecz o 2-3 dB, ich zastosowanie, w połączeniu z wybudowaniem ekranów akustycznych, zapewni spełnienie standardów akustycznych w środowisku wszystkim terenom chronionym akustycznie znajdującym się w zasięgu oddziaływania przedsięwzięcia.

Z danych raportu oś wynika, że w km 3+400 – 3+600 projektowanej trasy drogi S74 w trakcie inwentaryzacji przyrodniczej została stwierdzona obecność płazów. Na tym odcinku droga

biegnie wzdłuż zbiornika wodnego Zalewu Kieleckiego na rzece Silnica, które stanowią siedlisko dla żaby wodnej (*Rana esculenta*), żaby trawnej (*Rana temporaria*) i ropuchy szarej (*Bufo bufo*), natomiast tereny trawiaste na brzegach cieku uznano za potencjalne miejsca żerowiskowe tych gatunków (por. str. 6 zał. 2.2 do raportu ooś). W związku z powyższym w celu ochrony płazów na etapie budowy za konieczne uznano tymczasowe wyгородzenie ww. odcinka drogi płotkami herpetologicznymi (zmiany w warunku I.2.26. decyzji RDOŚ w Kielcach).

Organ odwoławczy wskazał również sposoby zabezpieczenia planowanych do budowy zbiorników retencyjnych wód opadowych i roztopowych z projektowanego odcinka trasy S74. Z raportu ooś wynika, że zbiorniki retencyjne będą zaplanowane jako podziemne (por. str. 92-93, niemniej jednak w piśmie inwestora z dnia 8 lutego 2021 r. jako działanie minimalizujące oddziaływanie inwestycji na płazy wskazano ogrodzenie zbiorników retencyjnych siatkami, natomiast w samym raporcie ooś zaproponowano ogólny zapis: „zbiorniki retencyjne zaprojektować w taki sposób, aby były trwale zabezpieczone przed przedostawaniem się do nich płazów”. W związku z powyższym organ odwoławczy uznał za stosowne wskazać dopuszczalne sposoby zabezpieczenia zbiorników retencyjnych przed przedostawaniem się do nich płazów wprowadzając zmiany w warunku I.2.26. decyzji RDOŚ w Kielcach (punkt 11 niniejszej decyzji).

Warunek I.2.27. decyzji RDOŚ w Kielcach (punkt 12 niniejszej decyzji) uszczegółowiono wskazując możliwe sposoby zabezpieczeń placu budowy, a także wskazując specjalistę z nadzoru przyrodniczego, odpowiedzialnego za jego wykonanie. Określono również cechy siedliska, w które należy przenieść odłowione zwierzęta.

GDOŚ zdecydował się zmienić część punktu II.4. decyzji RDOŚ w Kielcach (punkty 14 i 21 niniejszej decyzji) poprzez zobowiązanie wnioskodawcy do wydłużenia ekranu akustycznego E38 z 60 m do 70 m (ekran w okolicy skrzyżowania ul. Biskupa Wincentego Kadłubka i ul. Józefa Szermentowskiego) oraz do wybudowania dodatkowego ekranu akustycznego o długości 15 m (ekran w okolicy skrzyżowania ul. Marii Konopnickiej i ul. Tadeusza Boya-Żeleńskiego). Wprowadzenie powyższych zmian było niezbędne w celu zapewnienia optymalnego komfortu akustycznego na terenach chronionych akustycznie. Zarówno wydłużenie jednego z ekranów akustycznych jak i wybudowanie nowego, mają na celu zminimalizowanie wystąpienia efektu uderzenia akustycznego. W sytuacji, w której po drodze przemierza się samochód to wraz ze zbliżaniem się do odbiorcy, generowany przez niego dźwięk stopniowo narasta, a wraz z oddalaniem, stopniowo spada. W sytuacji jeżeli w ekranie akustycznym jest kilkumetrowa przerwa, istnieje ryzyko wystąpienia zjawiska uderzenia akustycznego bowiem, odbiorca osłonięty ekranem akustycznym, wraz ze zbliżaniem się samochodu, nie słyszy narastającego poziomu dźwięku, a w momencie kiedy samochód znajduje się na wysokości przerwy między ekranami, w krótkim momencie chwilowy poziom dźwięku rośnie do dużych wartości czym pobudza nagle układ słuchowy do odbioru uciążliwych dźwięków, narażając tym samym osoby stale narażone na te zjawisko na dyskomfort.

Zważając na to, że pomiędzy ekranami akustycznymi E37 i E38 ma zostać pozostawiona przestrzeń umożliwiająca wybudowanie ścieżki pieszo-rowerowej, z punktu widzenia komfortu akustycznego, ważne i konieczne jest aby oba ww. ekrany akustyczne zostały wykonane na zakładkę. Wydłużenie ekranu E38 o 15 m, a więc wykonanie zakładki, spowoduje zminimalizowanie powstania uciążliwego efektu związanego z uderzeniem dźwięku, który będzie przedostawał się pomiędzy ww. ekranami akustycznymi. W kwestii zobowiązania wnioskodawcy do wybudowania

nowego ekranu akustycznego E32b, to jest on niezbędny ze względu na przerwę pomiędzy ekranami akustycznymi E32 i E33 spowodowaną istnieniem kładki pieszo-rowerowej. Zważając na to, że istnieje techniczna możliwość wybudowania dodatkowego ekranu akustycznego, który osłoni tereny chronione akustycznie przed dźwiękiem przedostającym się przez nieciągłość ekranowania drogi, GDOŚ nałożył obowiązek wykonania dodatkowego środka minimalizującego hałas. W efekcie opisanych zmian spodziewaną korzyścią dla środowiska będzie zoptymalizowanie zabezpieczenia terenów chronionych akustycznie, znajdujących się po cichej stronie ww. ekranów akustycznych, przed hałasem związanym z eksploatacją przedsięwzięcia. Z powyższych względów zmieniono również część charakterystyki przedsięwzięcia, gdzie w tabeli wskazano lokalizacje i parametry ekranów akustycznych.

Błąd ten dotyczył również lokalizacji określonej w charakterystyce przedsięwzięcia, którą również zmieniono.

W związku z obowiązkiem uzupełniania nasadzeń sformułowanym w punkcie I.2.19.5) lit. f (w brzmieniu nadanym niniejszą decyzją) wprowadzono w warunku III. decyzji RDOŚ w Kielcach (punkt 17 niniejszej decyzji) obowiązek prowadzenia monitoringu udatności nasadzeń. Realizacja powyższego zadania zgodnie z treścią warunku I.2.16.3) lit. d (w brzmieniu nadanym niniejszą decyzją) będzie leżała w gestii nadzoru dendrologicznego.

W kwestii oddziaływań akustycznych, to biorąc pod uwagę, że nałożone zarówno przez RDOŚ w Kielcach jak i GDOŚ środki minimalizujące hałas w postaci ekranów akustycznych, odseparują najbardziej uciążliwy hałas od terenów chronionych akustycznie znajdujących się po północnej stronie ul. Marii Konopnickiej, organ II instancji stwierdza, że nie ma ryzyka przekroczeń obowiązujących poziomu dopuszczalnych hałasu zarówno dla pory dnia jak i nocy. Niemniej jednak celem zweryfikowania skuteczności nałożonych środków minimalizujących hałas, a także uwzględnienia w tych pomiarach ruchu kołowego w rejonie nowego zjazdu z drogi S74, GDOŚ w analizie porealizacyjnej nie tylko utrzymał konieczność wykonania pomiarów poziomów dźwięku w porze dnia i nocy w punkcie pomiarowym zlokalizowanym przy ul. Konopnickiej 3, ale dodatkowo nałożył obowiązek wykonania pomiarów poziomów dźwięków w nowym punkcie pomiarowym zlokalizowanym przy ul. Tadeusza Boya-Żeleńskiego 7, tj. przy terenie chronionym akustycznie zlokalizowanym najbliżej nowego wjazdu na teren osiedla Bocianek (punkt 18 niniejszej decyzji).

Punktem 19 niniejszej decyzji rozszerzono zakres ponownej oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do wpływu inwestycji na stosunki wodne terenu, jakość wód powierzchniowych i przyrodę (zmiany w punkcie V.4. decyzji RDOŚ w Kielcach).

Decyzja RDOŚ w Kielcach w punktach I.2.21 – 24 zawiera ogólne sformułowania mające na celu ochronę wód oraz elementów hydromorfologicznych rzek Silnica, Sufraganiec i Zalewu Kieleckiego. W piśmie z dnia 31 grudnia 2021 r. wezwano inwestora o wyjaśnienie ww. kwestii. Jednak ze względu na brak projektu budowlanego inwestor na tym etapie postępowania nie miał wystarczającej wiedzy, aby było możliwe uszczegółowienie treści ww. warunków. Z tego powodu w punktach V.4. lit. b-e wskazano odpowiednio do treści warunków sformułowanych przez organ I instancji zagadnienia związane z ochroną wód, które muszą zostać wyjaśnione na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko.

Ponadto w punkcie V.4. lit. a decyzji RDOŚ w Kielcach wskazano, stosownie do treści wyjaśnień inwestora z dnia 14 marca 2022 r., na konieczność dostosowania projektowanego

systemu odwodnienia trasy S74 w zakresie wydajności urządzeń podczyszczających i przepustowości systemu, tak aby było możliwe dotrzymanie poziomu zanieczyszczeń wód opadowych i roztopowych odprowadzanych do rzek Silnica i Sufraganiec na poziomie, który określono jako nieoddziałujący na stan chemiczny tych JCWP, tj.: substancje ropopochodne: < 15 mg/dm³, poziom zawiesiny: < 16,4 mg/dm³.

W związku z zarzutami podnoszonymi w trakcie udziału społeczeństwa, dotyczącymi niewystarczającego określenia oddziaływania przedsięwzięcia związanego z obniżeniem poziomu wód, w tym wód gruntowych, w związku z budową części trasy w tunelach na stosunki wodne w rejonie planowanego przedsięwzięcia, z uwzględnieniem zmiany poziomu wód powierzchniowych i podziemnych oraz oddziaływania tych zmian na grunty sąsiednie oraz niewystarczającego wyjaśnienia ww. kwestii przez inwestora w piśmie z dnia 14 marca 2022 r. (punkt 22) uznano, że konieczne jest na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko szczegółowe doprecyzowanie ww. kwestii.

Z uwagi na wskazanie w sposób ogólny funkcji nowo wprowadzanych zadrzewień, wynikające z obecnego etapu projektowego (brak projektu budowlanego), organ odwoławczy uznał, że konieczne będzie w zakresie ponownej oceny oddziaływania na środowisko dokonanie analizy czy projekt nasadzeń w wystarczającym stopniu zapewnia pełnienie funkcji izolującej przez zaprojektowaną roślinność, wobec konieczności minimalizowania oddziaływania ruchu samochodowego o dużym natężeniu poprowadzonego planowanym odcinkiem trasy S74 przez środek miasta Kielce.

W związku z niewystarczającymi wyjaśnieniami dotyczącymi obecności sowy uszatki w zasięgu oddziaływania przedsięwzięcia, organ odwoławczy uznał za niezbędne dokonanie inwentaryzacji występowania jej siedlisk oraz innych gatunków ptaków w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko. Umożliwi to odpowiednie zaplanowanie działań kompensujących m. in. przez wywieszenie budek lęgowych.

Ponadto ze względu na to, że inwestor na obecnym etapie postępowania (ze względu na brak projektu budowlanego) nie posiada wystarczającej wiedzy, co do zakresu prac związanych z wycinką ekosystemów leśnych w Kieleckim Obszarze Chronionego Krajobrazu, konieczne było wskazanie obowiązku oceny ostatecznego zakresu wycinki i ewentualnego sformułowania działań kompensujących na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko.

W związku z pismem inwestora z dnia 27 kwietnia 2022 r. skorygowano błąd (punkt 13 i 20 niniejszej decyzji) dotyczący usytuowania zbiornika retencyjnego podziemnego wskazanego w punkcie II.1 lit. c decyzji RDOŚ w Kielcach, gdzie jego lokalizację określono po północnej stronie drogi S74 zamiast południowej. Błąd ten dotyczył również lokalizacji określonej w charakterystyce przedsięwzięcia, którą również zmieniono.

W dalszej części uzasadnienia decyzji organ odniesie się do zarzutów podnoszonych w odwołaniach w podziale na kwestie, których dotyczą.

Oddziaływanie na przyrodę

W związku z uwagami dotyczącymi konieczności określenia wpływu rozbudowy drogi na populację sów uszatek, zamieszkujących okolice ul. Konopnickiej należy wyjaśnić, że z danych przedłożonej inwentaryzacji przyrodniczej (załącznik 2.2 do raportu ooś) nie wynika, aby w zasięgu

drogi znajdowało się siedlisko uszatki *Asio otus*. Niemniej jednak w ocenie organu odwoławczego przeprowadzone inwentaryzacje mogą być nieaktualne (zostały wykonane 12-4 lata temu) wobec czego wezwano inwestora do udzielenia wyjaśnień w tym zakresie. Wyjaśnienia przedłożone pismem z dnia 14 marca 2022 r. w ww. kwestii organ odwoławczy uznał za niewystarczające, gdyż wskazano w nich w odniesieniu do gatunku uszatki, że „ze względu na bazę pokarmową, którą stanowią gryzonie i drobne ssaki, jej siedliskowanie w obszarze zurbanizowanym (a tym bardziej w rejonie dużego osiedla mieszkalnego) jest mało prawdopodobne”. Należy zauważyć, że gatunek tej sowy bytuje w miastach i wskazuje się go jako typowo występującego na obszarach zurbanizowanych („Pokarm uszatki *Asio otus* na zimowisku w Siedlcach [Diet of the long-eared owl *Asio otus* at the wintering site in Siedlce” P. Stolarz i in., 2018 r., Kulon 23; Sowy naszych miast. Owls in Polish cities. J. Wiącek, Chrońmy Przyr. Ojcz. 71 (1): 17–27, 2015 r.). Również z terenu Kielc historycznie podaje się stanowisko lęgowe uszatki z rejonu Zalewu Kieleckiego (2006 r.). Zatem powyższą argumentację inwestora należy uznać za niewystarczającą, tym bardziej, że wskazuje, że „nie można jednak wykluczyć przypadkowej obecności uszatki w rejonie przedsięwzięcia”. W związku z powyższym organ odwoławczy w punkcie 19 swojej decyzji (zmiana punktu V.4 decyzji RDOŚ w Kielcach) nałożył obowiązek przeprowadzenia inwentaryzacji występowania gatunku uszatki na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko w celu określenia konieczności podjęcia ewentualnych działań minimalizujących lub kompensujących.

W związku z zarzutami [REDAKTOWANE], [REDAKTOWANE] podniesionymi w odwołaniach, jak również w trakcie udziału społeczeństwa, dotyczącymi sprawdzenia rzetelności inwentaryzacji przyrodniczej oraz uaktualnienie danych dotyczących środowiska naturalnego na rok 2021 r., również w zakresie inwentaryzacji ssaków należy wskazać, że pomimo pewnych braków, dane przedłożonej inwentaryzacji pozwalają określić wpływ planowanej inwestycji na środowisko i sformułować działania minimalizujące jej oddziaływanie. W celu wyeliminowania bądź zminimalizowania możliwości oddziaływania inwestycji na gatunki chronione nałożono obowiązek inwentaryzacji drzew mogących stanowić ich siedlisko (o obwodzie pnia na wysokości 5 cm wynoszącym 50 cm) przed wycinką pod kątem obecności chronionej licheniobioty oraz schronień nietoperzy. Ponadto nałożono obowiązek wykonania inwentaryzacji awifauny w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko w celu nałożenia adekwatnych działań kompensujących (jeśli zostanie stwierdzona konieczność ich wykonania). W kwestii obecności ssaków w piśmie z dnia 14 marca 2022 r. (punkt 35) wyjaśniono, że w ramach przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej nie stwierdzono tras migracyjnych zwierząt. Ponadto przeprowadzono kwerendę zgłoszeń kierowanych do GDDKiA oraz MZD związanych z kolizjami pojazdów ze zwierzętami na tym odcinku drogi krajowej nr 74. Z informacji posiadanych przez GDDKiA oraz MZD w Kielcach wynika, że na przedmiotowym odcinku nie sygnalizowano żadnych zdarzeń z udziałem zwierząt. Również służby miejskie (Straż Miejska) nie sygnalizowały tego typu zdarzeń. W związku z powyższym organ odwoławczy uznał za wystarczające działania minimalizujące: dokonanie tymczasowych wygradzeń herpetologicznych w rejonie rzeki Silnicy i Zalewu Kieleckiego, a także zapewnienie nadzoru herpetologicznego/teriologicznego, którego zadaniem będzie odławianie płazów i małych ssaków z terenu budowy oraz w razie potrzeby określanie miejsca dodatkowych wygradzeń.

W odniesieniu do uwagi m.in. [REDAKTOWANE] i [REDAKTOWANE] zgłoszonej w trakcie udziału społeczeństwa dotyczącej przedstawienia wpływu inwestycji na Kielecki Obszar Chronionego

Krajobrazu z odniesieniem się do zakazów obowiązujących na terenie ww. obszaru, należy wskazać, że organ I instancji w uzasadnieniu decyzji prawidłowo wskazał, że na mocy art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916) zakazy obowiązujące za terenie Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu nie obowiązują w stosunku do planowanej inwestycji, ze względu na to że stanowi ona cel publiczny w rozumieniu art. 6 pkt 1 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1899). Planowane przedsięwzięcie w niewielkich fragmentach biegnie w granicach ww. Obszaru Chronionego Krajobrazu. Zgodnie z treścią uchwały nr XLI/729/10 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 września 2010 r. w sprawie wyznaczenia Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2010 r. Nr 293 poz. 3020) trasa projektowanego odcinka drogi S74 biegnie na niewielkim odcinku (ok. 100 m) obrzeżami strefy krajobrazowej B, obejmującej tereny ekosystemów leśnych, muraw i zarośli kserotermicznych, istniejącej i planowanej do urządzenia zieleni miejskiej, cmentarzy i ogrodów działkowych, na odcinku ok. 130 m przebiega przez strefę krajobrazową A - tereny dolin rzecznych i cieków wodnych, narażone na zalewanie wielkimi wodami oraz pełniące funkcje korytarzy ekologicznych pomiędzy obszarami chronionym (dotyczy rzeki Silnica, a także ujścia kanalizacji deszczowej do rzeki Sufraganiec), a także na odcinku ok. 320 m biegnie obrzeżami strefy krajobrazowej C - tereny rolne, tereny istniejącej i planowanej zabudowy, rekreacji, sportu i wypoczynku wraz z zielenią towarzyszącą (tereny zabudowane i zieleni przy Zalewie Kieleckim). Należy wskazać, że projektowana inwestycja będzie realizowana w głównej mierze po trasach istniejących dróg (ul. Jesionowej i ul. Łódzkiej). Wobec powyższego należy podkreślić, że planowane przedsięwzięcie nie wpłynie na ustalenia w zakresie czynnej ochrony ekosystemów w wyżej wymienionych strefach. Nasadzenia zastępcze o funkcji zieleni izolacyjnej i ozdobnej projektowane wzdłuż trasy S74 spowodują, że założenia inwestycji nie będą niezgodne z zapisami § 4 ust 1 lit. f oraz ust 2 lit. a uchwały w sprawie wyznaczenia Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, związanymi z rozwojem i kształtowaniem terenów zieleni w poszczególnych strefach krajobrazu. Ponadto z uwagi na poprowadzenie drogi ponad rzeką Silnica i Zalewu Kieleckiego, które są w znacznym stopniu przekształcone antropogenicznie (Silnica stanowi silnie zmienioną część wód), jak również ingerencją w koryto rzeki Sufraganiec na niewielkim odcinku (40 m) założenia inwestycji nie będą niezgodne z zapisami § 4 ust 1 lit. d oraz lit g ww. uchwały związanymi z zachowaniem w stanie zbliżonym do naturalnego dolin rzek, zachowaniem korytarzy ekologicznych w systemie powiązań przyrodniczych. Działania minimalizujące dotyczące stosowania materiałów pochodzenia naturalnego do prac w rejonie rzeki Silnicy, Sufraganiec, Zalewu Kieleckiego będą niwelować ewentualne oddziaływanie na elementy hydromorfologiczne tych ekosystemów. Ponadto decyzja środowiskowa zawiera zapisy dotyczące stworzenia możliwości odtworzenia połączenia ekologicznego odcinków rzeki Silnica powyżej i poniżej urządzenia piętrzącego OH-1. Zaplanowane w decyzji środowiskowej działania w celu ochrony gatunków płazów, ichtiofauny, małych ssaków, ptaków na etapie budowy i eksploatacji inwestycji będą pozostawać w zgodzie z zapisami § 4 ust 1 uchwały dotyczącymi ochrony stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów. Z pisma inwestora z dnia 14 marca 2022 r. wynika, że wycinka ekosystemów leśnych w Kieleckim Obszarze Chronionego Krajobrazu będzie mniejsza niż założono w raporcie oos, co zostanie doprecyzowane na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko, gdy będą znane założenia projektu budowlanego. Wobec powyższego, jak również ze względu na zaplanowanie

trasy S74 po trasie istniejącej drogi nie fragmentując terenów leśnych, należy uznać że założenia inwestycji nie będą niezgodne z zapisami § 4 ust 1 uchwały dotyczącymi utrzymania ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych.

Emisja do powietrza, oddziaływanie akustyczne i emisja drgań

Na wstępie podkreślić należy, że przeprowadzona w sprawie ocena oddziaływania na środowisko (obejmująca także nieruchomości wskazywane w odwołaniach przez skarżących) wykazała, że w związku z realizacją przedsięwzięcia:

- nie wystąpią przekroczenia względem ustalonych standardów jakości powietrza atmosferycznego i w tym zakresie wystarczające jest minimalizacja krótkotrwałego oddziaływania jakie pojawić się może na etapie budowy i likwidacji inwestycji, tj. działania minimalizacyjne określone w decyzji RDOŚ w Kielcach w punkcie: I.2.1. właściwa sprawność techniczna, I.2.2. zraszania placu budowy i dróg dojazdowych oraz planunki przy transporcie, I.2.3. opony względem emisji oparów asfaltu, I.2.4. wykorzystanie istniejących szlaków przy wytyczaniu dróg,

- konieczność zastosowania ekranów akustycznych w liczbie 44 (określonych przez organ I instancji w punkcie II.4 swojej decyzji) + 2 (wydłużenie ekranu E38 i nowy ekran w okolicy skrzyżowania ul. Marii Konopnickiej i ul. Tadeusza Boya-Żeleńskiego określone decyzją GDOŚ w punktach 14 i 21), których skuteczność zostanie zweryfikowane w drodze analizy porealizacyjnej (punkt IV. decyzji RDOŚ w Kielcach zmieniony w punkcie 18 decyzji GDOŚ). Dodatkowo dla projektowanego układu drogowego uwzględniono nawierzchnię drogową o zdolności redukcji hałasu na styku koło-nawierzchnia na poziomie minimum 1 dB. Spodziewane oddziaływanie akustyczne na etapie budowy zostanie zaś zminimalizowane działaniami określonymi w punkcie I.2.1. decyzji RDOŚ w Kielcach: prowadzenie prac w porze dziennej, unikanie symultanicznej pracy urządzeń, sprawność techniczna sprzętu, brak jałowej pracy silników oraz w punkcie I.2.4. ww. decyzji: prowadzenie dróg dojazdowych po istniejących szlakach,

- brak konieczności minimalizacji oddziaływania w zakresie drgań w środowisku na etapie funkcjonowania przedsięwzięcia a na etapie budowy konieczność zastosowania działań określonych w punkcie I.2.1. decyzji RDOŚ w Kielcach: ograniczyć prowadzenie robót z użyciem sprzętu wibracyjnego w pobliżu budynków mieszkalnych, czasowe ograniczenie prowadzenia prac budowlanych (także z użyciem pojazdów i sprzętu wibracyjnego), ograniczenie jałowej pracy silnika pojazdów i sprzętu wibracyjnego (walce wibracyjne, ubijaki, młoty pneumatyczne). Poza zakresem sprawy są jednak podnoszone przez skarżących kwestie dotyczące uszkodzenia struktury budynku i pęknięcia tynków na ścianach i sufitach.

W zakresie odniesienia się w szczególności do zarzutów skarżących przedstawiam następujące wyjaśnienia.

I. ██████████ wniósł w swoim środkiem zaskarżenia m.in. o wykonanie obliczeń emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza w obrębie osiedla Bocianek. Wyjaśnić należy zatem, że w stanie obecnym wjazd na drogę wewnętrzną osiedla Bocianek odbywa się poprzez pierwszy wjazd zlokalizowany w okolicy skrzyżowania ul. Marii Konopnickiej z ul. Warszawską, drugi wjazd zlokalizowany w okolicy ul. Jana Kasprowicza 1 oraz trzeci wjazd zlokalizowany w okolicy ul. Marii Konopnickiej 12. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do wybudowania czwartego wjazdu w okolicy skrzyżowania ul. Marii Konopnickiej z ul. Tadeusza Boya-Żeleńskiego. Skarżący mają obawy, że w efekcie wybudowania nowego wjazdu, potok ruchu na drogach wewnętrznych osiedla zwiększy się gdyż kierowcy planujący skręcić z ul. Świętokrzyskiej (S74) w znajdującą się nieopodal

ul. Warszawską, celem skrócenia czasu przejazdu w sytuacji wystąpienia zatoru drogowego, będą w tym celu wykorzystywać wewnętrzne drogi osiedla Bocianek, czego negatywnym efektem ma być zwiększenie hałasu i ilości zanieczyszczeń w powietrzu w tej okolicy.

GDOŚ wskazuje, że po zrealizowaniu przedsięwzięcia, kierowcy celem skrętu z ul. Świętokrzyskiej (S74) na ul. Warszawską, będą zmuszeni do zajęcia właściwego pasa ruchu jeszcze przed skrzyżowaniem ul. Świętokrzyskiej (S74) z al. Solidarności, który to przekieruje ich z głównego potoku drogi S74 na równoległe pasy ruchu tym samym umożliwiając na dalszym jej odcinku skręt w ul. Warszawską. W omawianym przypadku drogi wewnętrzne i publiczne są ogólnodostępne, co oznacza, że każdy uprawniony użytkownik ruchu może z nich korzystać. Odpowiednie skategoryzowane dróg w Polsce realnie przyczynia się do przywilejów jakie zyskują uczestnicy ruchu poruszający się drogami wyższej klasy nad uczestnikami ruchu dróg niższej klasy. Zjazd z drogi szybkiego ruchu (S74) na drogę główną (ul. Warszawska) został zaprojektowany w sposób umożliwiający sprawne przemieszczanie się zintensyfikowanego potoku ruchu ulicznego. Z tego powodu przejazd na ul. Warszawską przez osiedle Bocianek jest dla kierowców znacznie mniej opłacalne ekonomiczne i czasowo niż bezpośredni zjazd z drogi S74. Przejazd przez drogi wewnętrzne osiedla, chociażby ze względu na ustanowione tam ograniczenie prędkości, progi spowalniające ruch kołowy czy ze względu na podrzędność dróg wewnętrznych względem dróg wyższych klas, a także ze względu na krótszy czas zielonej sygnalizacji świetlnej zezwalającej na wjazd z ul. Marii Konopnickiej na ul. Warszawską niż czas zielonej sygnalizacji świetlnej umożliwiającej przejazd ul. Warszawską sprawia, że sytuacja incydentalnego wystąpienia zatoru, w efekcie którego kierowcy mogliby skracali sobie czas przejazdu poprzez kierowanie się wewnętrznymi ulicami osiedla Bocianek mimo, że teoretycznie możliwe, jest w tym przypadku nieuzasadnione. Zjazd z drogi S74 na ul. Warszawską został zaprojektowany dla potoku ruchu kołowego wskazanego w analizie ruchu w raporcie ooś. Sytuacją incydentalną będzie trwałe zakorkowanie jezdni, uniemożliwiające zakręt z drogi S74 na ul. Warszawską. Z tego też powodu w tym przypadku niezasadne jest wykonanie modelu propagacji hałasu czy modelowania rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń powietrza na drogach wewnętrznych osiedla Bocianek. Należy też zwrócić uwagę, że dzięki wybudowaniu czwartego wjazdu ruch samochodów może ulec zmianie, gdyż część kierowców zamiast kierować się do jednego z trzech istniejących wyjazdów, mogą wybrać nowy wyjazd na drogę S74. Paradoksalnie, czego nie zauważają skarżący, oznacza to, że kierowcy będą musieli pokonać mniejszy dystans aby z konkretnej lokalizacji wyjechać z osiedla lub do niej dojechać, co patrząc globalnie spowoduje usprawnienie ruchu na drogach wewnętrznych i może przyczynić się do poprawy komfortu akustycznego oraz aerosanitarnego mieszkańców. O możliwym zmniejszeniu ruchu kołowego w normalnych dniach funkcjonowania przedsięwzięcia świadczy chociażby analiza ruchu kołowego przedstawiona w raporcie ooś.

W stanie aktualnym, na podstawie analizy ruchu przedstawionej wraz z uzupełnieniem wnioskodawcy z dnia 26 listopada 2020 r., ruch na drodze krajowej nr 74 (ul. Świętokrzyska) miał wynosić 32 250 samochodów, natomiast w 2020 r. ruch miał wynosić 32 320 samochodów. Prognoza ruchu wskazuje, że realizacja przedsięwzięcia w 2032 r. przyczyni się do zwiększenia liczby samochodów do 41 420 samochodów (główna część drogi S74) oraz 2 260 samochodów na równoległej, północnej części S74 i 3 590 samochodów na równoległej południowej części S74. Należy zwrócić uwagę, że w przypadku zaniechania przedsięwzięcia, ruch samochodowy wewnątrz os. Bocianek na ul. Marii Konopnickiej miał wzrosnąć z 1090 samochodów (w 2015 r.) do 1110

samochodów (w 2020 r.) czy nawet do 1300 samochodów (w 2023 r.). Natomiast usprawnienie ruchu wewnątrzsiedlowego, poprzez zapewnienie nowego wjazdu ma spowodować obniżenie wewnątrzsiedlowego ruchu na ww. ulicy do 650 samochodów (w 2032 r.).

Wobec powyższego rozważając sytuację drogową wskazaną przez skarżących, tj. wystąpienie zatoru drogowego i wjazd samochodów z drogi S74 przez teren osiedla Bocianek i przejazd do ul. Warszawskiej, GDOŚ stwierdza, że jest to zdarzenie incydentalne a skarżącym nie może zejść z pola widzenia trwały efekt polegający na usprawnieniu i upłynnieniu ruchu nie tylko na drodze ekspresowej czy okolicznych drogach głównych, ale również na drogach wewnętrznych osiedla Bocianek. Zaniechanie budowy nowego wjazdu może przyczynić się do utrwalenia obecnej sytuacji, w której to kierowcy celem wyjazdu lub wjazdu z lub na osiedla Bocianek są zmuszeni do kierowania się do istniejących 3 skrzyżowań zamiast częściowo wyjeżdżać nowym wyjazdem, tym samym skracając sobie dystans przemieszczania po drogach wewnątrzsiedlowych. Wybudowanie czwartego, bezpośredniego wjazdu z drogi S74 do osiedla Bocianek globalnie spowoduje zmniejszenie ruchu kołowego czego pośrednim efektem będzie zmniejszenie presji związanej z hałasem i emisją zanieczyszczeń powietrza.

Zgodnie z aktualnym tłem zanieczyszczenia powietrza, przedstawionym przy piśmie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska z dnia 15 lutego 2022 r., znak: DMS-KI.731.1.26.2022, m.in. uwzględniony ruch kołowy w okolicy drogi krajowej nr 74 nie powoduje przekroczeń średniorocznych standardów jakości powietrza. Biorąc pod uwagę, że celem wymodelowania średniorocznego stanu powietrza po zrealizowaniu przedsięwzięcia, wnioskodawca uwzględnił zarówno prognozowany ruch samochodów jak i pośrednio (w tle zanieczyszczeń) aktualny ruch samochodów, wtórnie zawyżył uzyskane wyniki obliczeń średniorocznych stężeń zanieczyszczeń. Skoro zaś zawyżone obliczenia nie powodują ryzyka przekroczenia standardów ochrony powietrza, to GDOŚ z pełnym przekonaniem stwierdza, że rzeczywisty, mniejszy niż uwzględniony w obliczeniach, ruch samochodów tym bardziej nie spowoduje ryzyka wystąpienia przekroczeń.

Poza obliczeniami stężeń średniorocznych, wnioskodawca przedstawił również wyniki obliczeń godzinowych stężeń zanieczyszczeń w powietrza w pasie po 50 m z obu stron przedsięwzięcia. Biorąc pod uwagę, że kilkudziesięciotysięczny ruch samochodów nie powoduje ryzyka przekroczenia godzinowych standardów jakości powietrza bezpośrednio przy drodze, w połączeniu z faktem, że stężenie zanieczyszczeń komunikacyjnych zmniejsza się wraz z odległością od źródła emisji, to ruch kilkuset samochodów w ciągu doby po wewnątrzsiedlowych ulicach osiedla Bocianek będzie miał marginalne znaczenie wpływające na stan jakości powietrza. Wobec powyższego należy stwierdzić, że zwiększona presja zanieczyszczeń spowodowana funkcjonowaniem przedsięwzięcia nie wpłynie znacząco negatywnie na pogorszenie stanu jakości środowiska wewnątrz osiedla Bocianek.

W kwestii oddziaływań akustycznych, to biorąc pod uwagę, że nałożone zarówno przez RDOŚ w Kielcach jak i GDOŚ środki minimalizujące hałas w postaci ekranów akustycznych, odseparują najbardziej uciążliwy hałas od terenów chronionych akustycznie znajdujących się po północnej stronie ul. Marii Konopnickiej, organ II instancji stwierdza, że nie ma ryzyka przekroczeń obowiązujących poziomu dopuszczalnych hałasu zarówno dla pory dnia jak i nocy. Niemniej jednak celem zweryfikowania skuteczności nałożonych środków minimalizujących hałas, a także uwzględnienia w tych pomiarach ruchu kołowego w rejonie nowego wjazdu z drogi S74, GDOŚ w analizie porealizacyjnej nie tylko utrzymał konieczność wykonania pomiarów poziomów

dźwięku w porze dnia i nocy w punkcie pomiarowym zlokalizowanym przy ul. Konopnickiej 3, ale dodatkowo nałożył obowiązek wykonania pomiarów poziomów dźwięków w nowym punkcie pomiarowym zlokalizowanym przy ul. Tadeusza Boya-Żeleńskiego 7.

GDOŚ przy tej okazji zwraca uwagę, że zważając na wyżej opisane aspekty, nie miał podstaw, aby żądać od inwestora wykonania prognozy propagacji hałasu i modelowania rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń powietrza dla incydentalnej sytuacji jaką jest zatamowanie prawoskrętu z ul. Świętokrzyskiej (S74) na ul. Warszawską co zdaniem skarżących stron postępowania mogłoby się wiązać z przekierowaniem całego lub większości ruchu kołowego z równoległej drogi dojazdowej S74 na drogi wewnętrzne osiedla Bocianek. GDOŚ uznał, że mając do czynienia z dużym źródłem emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza w postaci drogi S74, nawet gdyby ruch samochodów nie zmniejszył się tak jak świadczą o tym prognozy, lecz pozostał na podobny poziomie jak w 2020 r., nie ma ryzyka przekroczenia standardów jakości środowiska spowodowanego spokojnym ruchem kilkuset samochodów na wewnątrzsiedlowych ulicach.

II. W zakresie emisji do powietrza i obaw strony w szczególności dotyczących budynku położonego przy ul. Marszałkowskiej 33 podkreślić należy, że tło zanieczyszczenia powietrza przedstawione przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska pismem z dnia 15 lutego 2022 r., znak: DMS-KI.731.1.26.2022, zostało uzyskane dla trzech lokalizacji, tj. skrzyżowanie przedsięwzięcia z ul. Zakładową, ul. Olszewskiego i al. Solidarności. Żadna z emitowanych przez samochody substancji, w stanie istniejącym nie przekracza ustalonych poziomów dopuszczalnych w powietrzu. Podczas gdy ustalony średnioroczny poziom dopuszczalny ze względu na ochronę ludzi dla: dwutlenku azotu wynosi $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$, pyłu PM10 wynosi $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$, pyłu PM2,5 wynosi $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$, benzenu wynosi $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a średnioroczna wartość odniesienia dla dwutlenku siarki wynosi $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$, w sytuacji, w której najgorsze wartości z pośród ww. trzech lokalizacji wynoszą kolejno $18 \mu\text{g}/\text{m}^3$, $26 \mu\text{g}/\text{m}^3$, $18 \mu\text{g}/\text{m}^3$, $1 \mu\text{g}/\text{m}^3$, $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$, należy stwierdzić, że jakość powietrza w stanie istniejącym jest w normie. Biorąc pod uwagę zarówno aktualne tło zanieczyszczenia powietrza, które m.in. uwzględnia emisję spalin pochodzącą z istniejącej drogi krajowej 74 i innych dróg krzyżujących się, jak i wykonane przez inwestora obliczenia propagacji zanieczyszczeń powietrza uwzględniające dodatkowo prognozowany, zintensyfikowany ruch samochodów, GDOŚ uznaje przedstawione przez wnioskodawcę wyniki obliczeń za wiarygodne. Mamy bowiem do czynienia z sytuacją, w której inwestor oceniając średnioroczne narażenie ludzi na ww. zanieczyszczenia powietrza, w swoich obliczeniach pośrednio uwzględnił sumę aktualnego ruchu z ruchem prognozowanym. Oznacza to, że wyniki obliczeń uwzględniają scenariusz gorszy dla środowiska niż gdyby inwestor w swoich wynikach obliczeń nie uwzględnił aktualnego ruchu, który przecież po realizacji przedsięwzięcia nie będzie się sumował z ruchem prognozowanym. Modelowanie rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu, uwzględniające zarówno średnioroczne tło zanieczyszczenia powietrza jak i prognozowaną emisję gazów i pyłów do powietrza w perspektywie krótko- i długo- terminowej nie spowodują przekroczeń norm jakości powietrza. Biorąc również pod uwagę występujący, lecz niedający się uwzględnić w obliczeniach, efekt ograniczania przez ekrany akustycznie przedostawania się spalin na drugą ich stronę, a także możliwą poprawę jakości powietrza w przyszłości, chociażby ze względu na postępującą wymianę indywidualnych źródeł spalania na czystsze źródła spalania, GDOŚ stwierdza, że jakość powietrza w rejonie ul. Marszałkowskiej 33, po zrealizowaniu przedsięwzięcia będzie w normie.

Nie sposób się nie zgodzić ze skarżącym, że mimo zachowania standardów jakości powietrza może on mieć do czynienia z osiadającym na szybach pyłem. Należy mieć na uwadze, że jakość powietrza w przestrzeni miejskiej, mimo, że w tym przypadku w stanie aktualnym spełnia ona określone standardy jakości środowiska, jest gorsza niż jakość powietrza w miejscach oddalonych od źródeł emisji liniowych (np. samochodów), punktowych (np. pylących drzew, zakładów produkcyjnych) czy powierzchniowych (np. indywidualnych źródeł spalania). Wobec powyższego efekt osiadania pyłów na powierzchniach czy, jak wskazuje skarżący, na szybach, w sytuacji spełniania obowiązujących standardów jakości środowiska, nie może być powodem przemawiającym za odmową zgody GDOŚ na realizację przedsięwzięcia. Podkreślić należy także, co wynika z samej treści odwołania [REDAKTOWANE], że już w stanie obecnym (bez realizacji przedsięwzięcia) „na szybach ma trudny do zmycia osad”, występuje pękanie tynków na ścianach i sufitach, nie ma możliwości otwierania okien i korzystania z balkonu. Zatem za jego niedogodności w życiu codziennym („generowany przez ten ruch hałas i spalinowy smog nie tylko czyni codzienne życie nieznośnym,„) odpowiedzialne są inne czynniki aniżeli planowana do budowy droga ekspresowa i nieuzasadnionym jest przerzucanie odpowiedzialności za jego dyskomfort na inwestora skoro przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na powietrze, klimat akustyczny i drgania w środowisku wykazała brak znaczących oddziaływań (w przypadku emisji hałasu oddziaływanie znaczące zostanie odpowiednio zminimalizowane). Wskazać należy, że w przedmiotowej sprawie raport oś dowiódł dotrzymania ustalonych standardów jakości środowiska, a dalsze negocjowanie jego ustaleń (jako dokumentu prywatnego zweryfikowanego przez organ wyspecjalizowany w ocenach oddziaływania na środowisko) odbywać może jedynie poprzez przedstawienie dokumentów o odpowiadającej mu kompleksowości, szczegółowości i fachowości, czego przy zarzutach skarżących zabrakło.

Nieruchomość zlokalizowana przy ul. Marszałkowskiej 33 została zakwalifikowana do terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej co oznacza, że poziom dopuszczalnego hałasu w porze dnia wynosi 61 dB, natomiast w porze nocy wynosi 56 dB. Ze względu na to, że wzajemne funkcjonowanie rozbudowywanej ul. Jesionowej (S74) oraz ul. Marszałkowskiej w Kielcach może spowodować przekroczenie ww. standardów jakości środowiska, zarówno w perspektywie krótko- (2022 r.) jak i długo- (2032 r.) terminowej, GDOŚ podzieliła decyzję RDOŚ w Kielcach co do zastosowania środków minimalizujących hałas. Prognoza propagacji hałasu w środowisku na etapie eksploatacji, wskazuje, że zastosowanie ekranu akustycznego nr 21 o wysokości ok. 4 m, który to od północy i północnego-wschodu będzie stanowił barierę dla dźwięku pochodzącego z terenu przeważającego źródła hałasu, skutecznie zabezpieczy teren chroniony akustyczny (przy ul. Marszałkowskiej 33) przed ponadnormatywnym hałasem. Ze względu na to, przedsięwzięcie jest w fazie projektowej i nie ma możliwości zmierzenia hałasu pochodzącego z niezrealizowanego jeszcze przedsięwzięcia, zarówno GDOŚ jak i RDOŚ w Kielcach oparły swoją decyzję o skuteczności środków minimalizujących hałas na podstawie modelowania matematycznego przedstawionego przez wnioskodawcę. W ocenie GDOŚ w sytuacji, w której mamy do czynienia z budynkiem o dwóch kondygnacjach naziemnych, którego okna będą niemal całkowicie osłonięte od bezpośredniego źródła hałasu drogi S74, zastosowanie środka minimalizującego w postaci ekranu akustycznego nr 21 będzie działaniem wysoce skutecznie ograniczającym wpływ hałasu na należący do skarżącego teren chroniony akustycznie. Weryfikacja skuteczności ww. ekranu akustycznego zostanie sprawdzona na podstawie pomiarów przy sąsiednim budynku, tj. budynku

zlokalizowanym przy ul. Jesionowej 11. Nie ma w tym przypadku znaczna usytuowanie opomiarowanego budynku o ok. 18 metrów dalej od źródła hałasu niż budynek skarżącego, gdyż bardziej efektywną ochronę akustyczną uzyskuje się dla niskich budynków zlokalizowanych bliżej niż dalej ekranu akustycznego, co pozwala stwierdzić, że wskazany w analizie porealizacyjnej punkt pomiarowy przy ul. Jesionowej 11 jest bardziej narażony na hałas niż hipotetyczny punkt pomiarowy zlokalizowany na terenie chronionym akustycznie przy ul. Marszałkowskiej 33. W związku z powyższym pomiary wykonane w tym miejscu będą miarodajne dla obu ww. terenów chronionych akustycznie co pozwoli na właściwą weryfikację skuteczności zastosowanego w tym miejscu ekranu akustycznego.

III. Kwestia wskazana przez skarżącego, sugerująca, że ekran całkowicie zasłoni mu światło dzienne nie może być, w ocenie organu odwoławczego, skutecznie podnoszona. Przy zdiagnozowanych w tym miejscu przekroczeniach standardów jakości środowiska akustycznego tylko ekrany akustyczne określonych parametrów efektywnie doprowadzą klimat akustyczny do normatywnego i zapewniającego odpowiedni komfort odbiorcom. Dodatkowo po wysyceniu drogi ruchem (około rok od oddania jej do użytkowania) zostanie przeprowadzona analiza porealizacyjna, która zweryfikuje skuteczność wszystkich wskazanych w decyzji ekranów a także wskaże, jeżeli to będzie konieczne, inne środki ochrony akustycznej, które w tym miejscu mogą zostać zastosowane. Ustawodawca określając normy poziomu hałasu w środowisku przesądził o niezbędności ochrony ludzi narażonych na hałas poprzez konieczność zapewnienia jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie i zmniejszanie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany. Ten obowiązek ciąży na wprowadzającym hałas jako zanieczyszczenie do środowiska niezależnie od chęci, preferencji i woli mieszkańców terenów ekranowanych. Oznacza to, że subiektywne przypuszczenia skarżącego dotyczące braku światła dziennego (na stan obecny ekran nie został posadowiony zatem ocena skarżącego w tym zakresie pozostaje na etapie przypuszczenia) wyważane z prymatem zapewnienia jak najlepszego stanu akustycznego środowiska są, na etapie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, nieistotne.

IV. GDOŚ zgadza się ze skarżącymi, że nie tylko funkcjonowanie przedsięwzięcia ale także i etap budowy drogi ekspresowej niesie ze sobą niedogodności w postaci emisji hałasu, drgań czy zanieczyszczeń do powietrza, ale są to oddziaływania krótkotrwałe i przemijalne. Z tego też powodu, organy obu instancji celem zminimalizowania negatywnych skutków wpływających negatywnie na jakość środowiska, nakazały inwestorowi zastosowanie odpowiednich środków minimalizujących, tj.:

- prowadzenie prac w porze dziennej, unikanie symultanicznej pracy urządzeń, sprawność techniczna sprzętu, brak jałowej pracy silników (punkt I.2.1. decyzji pierwszoinstancyjnej),
- plandeki i zraszania placu budowy i dróg dojazdowych (punkt I.2.2. decyzji pierwszoinstancyjnej),
- opanoczone ograniczające emisje oparów asfaltu (punkt I.2.3. decyzji pierwszoinstancyjnej),
- prowadzenie dróg dojazdowych po istniejących szlakach (punkt I.2.4. decyzji pierwszoinstancyjnej).

Podkreślić należy jednak, że poza zakresem sprawy jest takie oddziaływanie występujące na etapie budowy przedsięwzięcia jak utrudniony dostęp w czasie kilkuletnich robót budowlanych do posesji samochodem, karetką pogotowia czy też strażą pożarną.

V. Poruszana przez skarżącego kwestia drgań, czy to z etapu budowy czy to z etapu eksploatacji, jest zagadnieniem złożonym, zależnym od wielu czynników (np. podłoża, częstotliwości emitowanych drgań, jakości wykonania budynku itp.), ale sam wpływ występujących drgań na budynek i jego stan techniczny leży poza kompetencjami organów właściwych do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Żaden z aktów prawnych nie wskazuje jaką wartość drgań należy traktować jako nieprzekraczalną normę drgań w środowisku. Z jednej strony ustawodawca w art. 3 pkt 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska wskazuje, że poprzez „emisję” należy rozumieć wprowadzanie bezpośrednio lub pośrednio, w wyniku działalności człowieka, do powietrza, wody, gleby lub ziemi m.in. wibracji, a w art. 66 ust. 1 pkt 8 ustawy o oś, wskazuje na konieczność oceny wpływu emisji na środowisko, a z drugiej strony nie wskazuje żadnych standardów jakości środowiska, które umożliwiłyby ewentualną ocenę jakie drgania w środowisku należy uznać za szkodliwe. W przypadku drgań jedynym punktem odniesienia są dwie normy, pierwsza nr PN-B-02170:2016-12 pn. „Ocena szkodliwości drgań przekazywanych przez podłóża na budynki” oraz druga nr PN-B-02171:2017-06 pn. „Ocena wpływu drgań na ludzi w budynkach”. Brak jest jednak ich powołania przez ustawodawcę w jakimkolwiek akcie prawnym, który rozstrzyga kwestie związane z ochroną środowiska. Niemniej jednak, ze względu na to, że ww. normy zostały wskazane w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie z dnia 12 kwietnia 2002 r. (Dz. U. z 2019 poz. 1065, ze zm.), ich stosowanie należy uznać za obowiązkowe. Zważając na to, że nawiązanie do ww. norm ma miejsce w rozporządzeniu będącym spisem wytycznych dla organów architektoniczno-budowlanych, co bezpośrednio wynika z ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo Budowlane (Dz. U. z 2021 r. poz. 235, ze zm.), GDOŚ będąc organem ochrony środowiska, nie jest właściwy do stwierdzenia lub wykluczenia wystąpienia ponadnormatywnych drgań w aspekcie ich wpływu na budynki i na ludzi znajdujących się w ich wnętrzu.

W przedmiotowej sprawie w raporcie o oś dokonano analizy emisji drgań na etapie eksploatacji zgodnie z normą PN-B-02171:2017-06, która wykazała, że szacunkowy zasięg oddziaływania wibracyjnego wynosi ok. 30 m od osi skrajnego pasa ruchu, a w tej odległości nie znajdują się żadne budynki. Z tą oceną nie zgodził się ██████████, który wskazał, że jego budynek mieszkalny znajduje się obecnie w odległości 10 m od skrajnego pasa ruchu. Argumentacja strony nie znajduje jednak potwierdzenia w aktach sprawy, bowiem jak wynika z planu sytuacyjnego (rysunek D.1.1 arkusza 5 w skali 1:1000, dla wariantu inwestycyjnego), stanowiącego załącznik do raportu o oś, budynek przy ul. Marszałkowej 33 nie jest zlokalizowany w strefie 30 m od osi skrajnego pasa ruchu (od ul. Jesionowej) i jest w odległości większej niż 10 m od projektowanej linii rozgraniczającej pasa drogowego (od ul. Jesionowej).

Analiza wariantowa, zasadność realizacji drogi i wyburzenia

W odwołaniu spółka K-B zwraca uwagę na nieuwzględnienie w wykazie obiektów do wyburzenia, będącego w trakcie realizacji budynku handlowo-biurowego należącego do spółki, zlokalizowanego na działce o nr ewidencyjnym 195/57 obręb 004 jednostka ewidencyjna Kielce przy ul. Łódzkiej. Zarzuca brak analizy wpływu planowanych wyburzeń na środowisko w poszczególnych wariantach przebiegu inwestycji, jak i brak uzasadnienia wyboru wariantu 3 inwestycji pod kątem ilości planowanych wyburzeń i ich wpływu na środowisko.

Działka należąca do spółki zlokalizowana jest przy istniejącej drodze krajowej nr 74 na wysokości nieruchomości oznaczonej nr 177 przy ul. Łódzkiej. Zgodnie z planem sytuacyjnym przedsięwzięcia załączonym do raportu ooś (arkusz D.1.1 w skali 1:1000) działka ta położona jest na wysokości około km 0+920 planowanej drogi ekspresowej. W obrębie działki nie zaznaczono żadnych istniejących obiektów budowlanych, natomiast znaczna jej część znajdzie się w obrębie pasa drogowego planowanego przedsięwzięcia. W odwołaniu nie wskazano lokalizacji budynku, który jest w trakcie budowy, nie ma więc możliwości zweryfikowania czy znajdzie się on w obrębie drogi a w związku z tym czy faktycznie będzie przeznaczony do wyburzenia.

Planowane przedsięwzięcie drogowe będzie realizowane w trybie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 176, ze zm.), tzw. specustawy drogowej. Kwestie dotyczące naruszenia interesów właścicieli nieruchomości, które są przeznaczone pod realizację drogi (w tym dotyczące wywłaszczeń i odszkodowań), są regulowane przez przepisy powyższej ustawy, tym samym wykraczają poza przedmiot postępowania w sprawie określenia środowiskowych uwarunkowań przedsięwzięcia. To w decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, dalej zrid, nastąpi m.in. zatwierdzenie podziału nieruchomości, czy też określenie obowiązków i terminów rozbiórki istniejących obiektów budowlanych nieprzewidzianych do dalszego użytkowania.

W rozdziale 1.7 raportu ooś zatytułowanym „Kolizje z obiektami kubaturowymi i wyburzenia” wskazano, że w ramach realizacji przedsięwzięcia konieczne będzie przeprowadzenie wyburzeń obiektów budowlanych, które kolidują z projektowanym przebiegiem drogi. W zależności od wariantu wyburzenia obejmują: w wariantcie 1 – 110 obiektów budowlanych, w wariantcie 3 – 99 obiektów budowlanych, natomiast w wariantcie 4 – 68 obiektów budowlanych. W tabeli 36, 37, 38 (str. 85-90 raportu ooś) dla każdego z wariantów przygotowano szczegółowe zestawienie obiektów kubaturowych kolidujących z przedsięwzięciem, gdzie przy każdym z obiektów wskazano jego dokładną lokalizację oraz rodzaj (w zależności od przeznaczenia obiektu). Brak w tym zestawieniu obiektu realizowanego przez spółkę K-B.

Mając na uwadze często rozległe ramy czasowe procesu inwestycyjnego związanego z realizacją dużej inwestycji drogowej, mogą zdarzyć się sytuacje, że obiekt budowlany będący w trakcie budowy kolidujący z inwestycją, nie zostanie zidentyfikowany na etapie postępowania związanego z wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Do czasu zakończenia budowy i sporządzenia przez geodetę mapy powykonawczej (dla celów uzyskania pozwolenia na użytkowanie), na której znajdują się nowe obiekty wraz z uzbrojeniem i infrastrukturą, nie będzie podstaw do zmian w krajowym rejestrze geodezyjnym.

Podkreślić należy, że sami skarżący wskazują w odwołaniu z dnia 30 sierpnia 2021 r., że sporny budynek znajduje się „w budowie” („spółka stawia ww. budynek”) a zatem na dzień wydania decyzji pierwszoinstancyjnej (30 lipca 2021 r.) ta budowa nie została ukończona. Tym samym nie można czynić zarzutu z jego nieuwzględnienia ani autorom raportu ooś ani organowi I instancji bowiem analiza zagospodarowania terenu znajdującego się w otoczeniu inwestycji dotyczyć ma budynków faktycznie wybudowanych i oddanych do użytkowania (z określonym ich przeznaczeniem) a nie budynków znajdujących się w planach inwestycyjnych czy też w trakcie budowy. Podkreślić należy także, że spółka nie poinformowała organu w toku trwającego postępowania odwoławczego „o zakończeniu budowy”, niemniej jednak analiza danych z portalu

Google Earth na dzień 30 grudnia 2022 r. w trybie widoku Street View (dostępnych: <https://earth.google.com>) wskazuje, że budynek ten jest w trakcie realizacji.

Rozpatrując sprawę w przedmiocie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach należy mieć na uwadze specyfikę wydawanego rozstrzygnięcia, które nie ma charakteru uznaniowego. Wyjaśnienia wymaga, że w postępowaniu administracyjnym, zgodnie z zasadą legalizmu, organ działa w granicach wniosku inwestora. Oznacza to, że w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, organ określa warunki realizacji przedsięwzięcia w wariantcie wnioskowanym przez inwestora lub, jeśli zachodzą ku temu przesłanki, odmawia określenia tych warunków. Jeśli więc w odniesieniu do wariantu proponowanego przez inwestora nie zachodzą okoliczności wykluczające możliwość wydania pozytywnej decyzji, określone w art. 80 ust. 2 i art. 81 ustawy ooś, wówczas organ jest zobowiązany do określenia środowiskowych warunków realizacji przedsięwzięcia w wariantcie wskazanym we wniosku. Taka sytuacja ma miejsce w ocenianym postępowaniu, w którym RDOŚ w Kielcach określił środowiskowe uwarunkowania realizacji planowanego przedsięwzięcia w wariantcie proponowanym przez wnioskodawcę, tj. w wariantcie 3 Dwa tunele, po wykluczeniu, w toku oceny oddziaływania na środowisko, okoliczności uniemożliwiających wydanie decyzji dla tego wariantu. Merytoryczna analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wykazała, że realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia, przy zachowaniu warunków określonych w decyzji z dnia 30 lipca 2021 r. oraz w niniejszej decyzji, nie spowoduje znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W takim przypadku organ wydający decyzję nie mógł wykraczać poza kompetencje związane z oceną planowanego przedsięwzięcia w zakresie wymogów ochrony środowiska, które określone są przepisami ustawy ooś. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach ma na celu określenie środowiskowych uwarunkowań realizacji inwestycji, w tym wskazanie zagrożeń jakie mogą wystąpić w związku z tą realizacją oraz sposobów przeciwdziałania tym zagrożeniom. Organ prowadzący postępowanie administracyjne zmierzające do wydania omawianej decyzji, nie jest uprawniony do dowolnego określania lokalizacji, kształtu i zakresu planowanej do realizacji inwestycji. Jeżeli intencją wnioskodawcy była budowa drogi w wariantcie 3, a nie zaistniały przesłanki do odmowy rozstrzygnięcia o istocie sprawy, RDOŚ w Kielcach zobligowany był do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgodnie z wnioskiem inwestora z dnia 28 sierpnia 2020 r.

Powyższe stanowisko znajduje poparcie w orzecznictwie sądów administracyjnych, które wskazują m.in., że: rolą organu rozstrzygającego w sprawie uwarunkowań środowiskowych jest ocena dopuszczalności objętej wnioskiem inwestycji pod względem wymagań środowiskowych. Organ ten określa warunki korzystania z zasobów środowiskowych dla inwestycji sprecyzowanej we wniosku, o którego zakresie decyduje wnioskodawca. Słusznie więc wskazał organ, że nie posiada kompetencji do rozstrzygania w zakresie zaproponowanych rozwiązań technicznych, komunikacyjnych objętej wnioskiem inwestycji (...) czy też jej przebiegu. Poddaje (on) własnej ocenie z zakresu ochrony środowiska skonkretyzowaną we wniosku inwestycję, której dotyczy dołączona do wniosku dokumentacja, opierając się na wynikach raportu oceny oddziaływania na środowisko opracowanego dla inwestycji o określonych parametrach technicznych (por. wyrok NSA z dnia 23 lutego 2011 r., sygn. akt: II OSK 2516/10).

Zgodnie bowiem z art. 66 ust. 1 pkt 5 ustawy ooś, raport ooś powinien zawierać opis analizowanych wariantów, w tym wariantu proponowanego przez wnioskodawcę

oraz racjonalnego wariantu alternatywnego, wariantu najkorzystniejszego dla środowiska. Zdaniem organu odwoławczego obowiązek ten został spełniony.

W raporcie o oś przeanalizowano trzy warianty realizacji przedsięwzięcia, w tym wariant proponowany przez wnioskodawcę 3 – dwa tunele (przebieg S74 odcinkami w tunelu) a także dwa warianty alternatywne rozbudowy drogi: wariant 1 – mury oporowe (przebieg S74 w poziomie -1), wariant 4 – długi tunel (przebieg S74 w tunelu). Wszystkie analizowane warianty zakładają przebieg drogi ekspresowej po istniejącym śladzie drogi krajowej nr 74. Racjonalne warianty alternatywne drogi polegają przede wszystkim na zróżnicowaniu jej niwelety i związanych z tym rozwiązań konstrukcyjnych, technicznych i komunikacyjnych.

W porównaniu wariantów drogi w raporcie o oś wzięto pod uwagę oddziaływanie na ludzi, klimat, stan powietrza, klimat akustyczny i wibracje drogowe, na rośliny, grzyby i siedliska przyrodnicze, na zwierzęta, na różnorodność biologiczną, wody powierzchniowe i podziemne, na złoża surowców mineralnych, na krajobraz, na zabytki i krajobraz kultury, oddziaływanie na środowisko w wyniku wystąpienia poważnej awarii, oddziaływanie transgraniczne. Z przedstawionej analizy wielokryterialnej wynika, że wariant 1 – Mury oporowe uzyskał najbardziej niekorzystną ocenę pod względem wpływu na środowisko. Natomiast wariant 3 oraz 4 mieszczą się w podobnym zakresie oddziaływań, spowodowane jest to podobną technologią wykonania inwestycji. Wariant 4 oddziałuje jednakże nieznacznie bardziej na środowisko, przyczyną tego oddziaływania jest fakt, że projektowany jest tunel w przebiegu niemalże całego odcinka, czego skutkiem jest nieznacznie większy obszar oddziaływania w porównaniu do wariantu 3.

Jak wynika z opracowań graficznych stanowiących załączniki do raportu o oś, obrazujących lokalizację przedsięwzięcia i jego wariantów, w szczególności plany sytuacyjne (arkusze dla poszczególnych wariantów – D.1.1, w skali 1:1000), każda trasa rozbudowywanej drogi (zarówno w proponowanym przez inwestora – wariantcie 3, jak i racjonalnych wariantach alternatywnych – wariantcie 1 i 4), przebiega przez działkę należącą do spółki K-B. Zatem niezależnie od wyboru wariantu realizacyjnego, przedmiotowe przedsięwzięcie zlokalizowane będzie na ww. nieruchomości, której właścicielem jest strona, i tym samym w swych skutkach kształtowałyby tożsame uciążliwości.

Jak wynika z powyższego w raporcie o oś określono przybliżoną liczbę kolizji drogi z różnego rodzaju obiektami, co pozwoliło na porównanie ich pod tym względem, jednak wyburzenia nie były brane pod uwagę jako odrębne kryterium w analizie wielokryterialnej. Wbrew twierdzeniu strony nie ma odgórnie ustalonego katalogu kryteriów każdorazowo branych pod uwagę w analizie wielokryterialnej sporządzanej na potrzeby analizy wariantowej. Nie ma nawet obowiązku posilkowania się przy analizie wariantowej w raporcie o oś analizą wielokryterialną. Analiza wielokryterialna jest bowiem wyłącznie jednym z narzędzi służącym do porównania analizowanych wariantów przedsięwzięcia a jej zastosowanie i kształt (dobór liczby i rodzajów kryteriów oraz przypisanie im odpowiednich wag) jest indywidualne. Jednym z kryteriów w analizie wielokryterialnej może być zatem liczba wyburzeń (czy to wszystkich budynków czy tylko mieszkalnych, z uwagi na oddziaływanie akustyczne) ale nie musi. Może też liczba wyburzeń nie być uwzględniona jako odrębne samodzielne kryterium ale może stanowić podkryterium np. uwarunkowań społecznych. I wreszcie może, jak w przedmiotowym przypadku, liczba wyburzeń nie być uwzględniona w analizie wielokryterialnej ale opisowo i wtedy traktowana jest jako uzupełnienie analizy wielokryterialnej w analizie wariantowej. Wbrew zarzutom skarżących, liczba

wyburzeń i porównanie pod tym względem wariantów zostały zatem wzięte pod uwagę w analizie wariantowej. Analiza wariantowa nie polega jednak, co zdaje się skarżącym, na wyborze dowolnego wariantu (określonego w odwołaniu jako „najkorzystniejszy”) według dowolnie przyjętego pojedynczego kryterium. Warianty wskazane w raporcie oos mają zapewnić siatkę porównawczą dla wariantu inwestycyjnego, zapewniającą faktyczny, realny wybór jednego z racjonalnych rozwiązań które oceniane sumarycznie względu wielu, różnych kryteriów. Dobór ilości i rodzaju kryteriów wskazanych w analizie wielokryterialnej jest zaś, w ocenie organu odwoławczego, prawidłowy, wystarczający do zapewnienia siatki porównawczej analizowanych rozwiązań przedsięwzięcia i odpowiada kluczowym oddziaływaniom jakie wiązać się będą z jego realizacją. Liczba wyburzeń o ile jest przedstawiona w raporcie oos nie musi obejmować istotnych cech tych obiektów jak wskazane przez skarżącego wielkość, kubatura, koszty finansowe bowiem wyłączenie nieruchomości pod drogę (a wraz z nim koszty finansowe i odszkodowania przynależne w tego tytułu) znajdują się poza zakresem sprawy dotyczącej określenia środowiskowych uwarunkowań inwestycji.

Likwidacja garaży

██████████ i ██████████ wyrażają sprzeciw w związku z planowanymi wyburzeniami garaży przy ul. Konopnickiej w ramach realizacji przedsięwzięcia. Dodatkowo ██████████ zgłasza zastrzeżenia do budowy wjazdu na osiedle na ul. Konopnickiej z drogi ekspresowej.

Fakt, że strony nie zgadzają się z rozwiązaniami lokalizacyjnymi planowanej rozbudowy drogi nie może przesądzać o wadliwości zaskarżonej decyzji ani o wadliwości postępowania poprzedzającego jej wydanie. Organom administracji publicznej orzekającym w przedmiocie środowiskowych uwarunkowań ustawodawca nie przyznał uprawnień do korygowania, zmiany lokalizacji inwestycji zaproponowanej przez inwestora, jak i oceny racjonalności czy słuszności koncepcji przedstawionej przez inwestora. Dokonywanie oceny co do prawidłowości rozwiązań funkcjonalnych drogi wykracza poza zakres postępowania związanego z wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Obowiązki informacyjne organu, sposób rozpatrzenia uwag stron i społeczeństwa i wykup nieruchomości

██████████ w odwołaniu zwraca uwagę na brak konsultacji przez GDDKiA i RDOŚ w Kielcach z lokalną społecznością założeń wariantu 3 inwestycyjnego. Od wielu lat podawane do publicznej wiadomości i konsultowane z uczestnikami postępowania były tylko warianty 1 i 2. Informacja o tym, że postępowanie w sprawie wydania skarżonej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczyło tzw. wariantu 3 inwestycji dotarła do strony przypadkowo. Najlepszym rozwiązaniem dla ██████████ jest wykup należącej do niego nieruchomości.

Odnosząc się do powyższego, należy wyjaśnić, że pojęcie konsultacji społecznych nie jest regulowane ustawą oos. Konsultacje społeczne rozumiane jako spotkania informacyjne ze społecznością lokalną, jakie może przeprowadzać inwestor na wczesnym etapie procesu inwestycyjnego, nie są w żaden sposób powiązane z udziałem społeczeństwa w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i dokonywanym w trakcie tej procedury wyłożeniem do wglądu dokumentacji sprawy oraz umożliwieniem społeczeństwu składania uwag i wniosków. Konsultacje społeczne inwestora zależą tylko i wyłącznie od jego woli, a ich przeprowadzenie nie jest normowane żadnymi przepisami prawa.

Strony postępowania jak i zainteresowana społeczność uczestniczą w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na zasadach określonych w ustawie ooś oraz Kpa. Zgodnie z art. 74 ust. 3 ustawy ooś jeżeli liczba stron postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub innego postępowania dotyczącego tej decyzji przekracza 10, stosuje się art. 49 Kpa. W myśl art. 49 § 1 Kpa zawiadomienie stron o decyzjach i innych czynnościach organu administracji publicznej może nastąpić w formie publicznego obwieszczenia, w innej formie publicznego ogłoszenia zwyczajowo przyjętej w danej miejscowości lub przez udostępnienie pisma w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej właściwego organu administracji publicznej. Biorąc pod uwagę, że liczba stron postępowania w sprawie wydania decyzji dla drogi S74 przekracza 10, RDOŚ w Kielcach o czynnościach w podejmowanych w toku postępowania zawiadamiał strony w formie publicznego ogłoszenia. Obwieszczenia RDOŚ w Kielcach były udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej tego organu, tablicy ogłoszeń urzędu jak również tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Kielce oraz określonych tablicach informacyjnych w rejonie terenu realizacji przedsięwzięcia tj. osiedla Sady, osiedla Herby, osiedla Bocianek, Niewachłów I, Niewachłów II, Gruchawka – Łazy, w siedzibie Biura Obsługi Mieszkańców nr 3 przy ul. Wiśniowej 3. W trakcie postępowania przeprowadzony został również udział społeczeństwa trwający od 18 maja do 16 czerwca 2021 r., podczas którego każdy zainteresowany mógł zapoznać się z niezbędną dokumentacją sprawy (m.in. raportem ooś) oraz złożyć uwagi i wnioski. W trakcie udziału społeczeństwa wpłynęło do RDOŚ w Kielcach 17 pism z uwagami, które organ rozpatrzył w uzasadnieniu decyzji z dnia 30 lipca 2021 r. Ponadto jak wynika z akt sprawy RDOŚ w Kielcach na prośbę zainteresowanych wielokrotnie udostępniał raport ooś i jego uzupełnienia w formie elektronicznej. Jak wynika z powyższego RDOŚ w Kielcach działając w myśl art. 10 Kpa zapewnił stronom czynny udział w postępowaniu, a także zgodnie z art. 33-38 i 85 ust. 3 ustawy ooś zainteresowanej społeczności w trakcie udziału społeczeństwa.

Podkreślić należy, że ani udział w postępowaniu jako jego strona ani zgłoszenie uwag i wniosków w ramach udziału społeczeństwa nie gwarantuje, że organ przy wydawaniu decyzji uwzględni podnoszone żądania. Organ ma bowiem obowiązek je rozpatrzeć ale niekoniecznie musi je uwzględnić w takim zakresie jak tego żądają skarżący. Dlatego też podnoszone przez ██████████ zrzuty dotyczące nieuwzględnienia jego uwag i mieszkańców osiedla Bocianek są nieskuteczne.

Pismem z dnia 17 lutego 2021 r. uwagi do projektu budowy drogi na odcinku ul. Jesionowej w Kielcach złożył zaś ██████████. Uwagi te w większości zostały powtórzone w odwołaniu od decyzji. Ani organ I instancji ani organ odwoławczy, nie mogą przychylić się do prośby strony dotyczącej zmiany projektu budowy drogi S74 polegającej na uwzględnieniu wykupu należącej do niego nieruchomości. Zagadnienia dotyczące naruszenia interesów właścicieli nieruchomości, które są przeznaczone pod realizację przedsięwzięcia drogowego (m.in. dotyczące wywłaszczeń) będą rozstrzygane na późniejszym etapie procesu inwestycyjnego tj. w decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, wykraczają więc poza przedmiot postępowania w sprawie określenia środowiskowych uwarunkowań przedsięwzięcia. Istotne jest również to, że organ działa w granicach wniosku inwestora. Oznacza to, że w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, organ określa warunki realizacji przedsięwzięcia w wariantcie

wnioskowanym przez inwestora lub, jeśli zachodzą ku temu przesłanki, odmawia określenia tych warunków.

Uwagi [REDAKTOWANE] dotyczące braku możliwości zapoznania się z założeniami planowanego przedsięwzięcia w wariantcie inwestycyjnym oraz braku informacji ze strony RDOŚ w Kielcach o toczącym się postępowaniu w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, są zatem bezpodstawne.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

- Niniejsza decyzja jest ostateczna w administracyjnym toku instancji. Na decyzję, zgodnie z art. 50 § 1 oraz art. 53 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 329, ze zm.), dalej ppsa, służy skarga wnoszona na piśmie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, za pośrednictwem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, w terminie 30 dni od dnia otrzymania decyzji;
- wnoszący skargę na niniejszą decyzję zgodnie z art. 230 ppsa w związku z § 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2021 r. poz. 535), obowiązany jest do uiszczenia wpisu od skargi w kwocie 200 zł. Wnoszący skargę, co wynika z art. 239 ppsa, może być zwolniony z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych;
- wnoszącemu skargę, zgodnie z art. 243 ppsa, może być przyznane, na jego wniosek, prawo pomocy. Wniosek ten jest zwolniony od opłat sądowych.

z upoważnienia
Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
Zastępcą Generalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska

Marek Kasi

Otrzymują:

1. Krzysztof Strzelczyk, Dyrektor Oddziału w Kielcach Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, reprezentujący Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, ul. Paderewskiego 43/45, 25-950 Kielce;
2. [REDAKTOWANE];
3. [REDAKTOWANE];
4. [REDAKTOWANE];
5. [REDAKTOWANE];
6. pozostałe strony postępowania zgodnie z art. 49 Kpa.

Do wiadomości:

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach, ul. Karola Szymanowskiego 6, 25-361 Kielce.